

Entwurf eines Almosen.

58. gadagahjums.

Mr. 19.

Trefchdeena, 9. (21.) Mai.

1879.

Nahditajs: No eekhsenehm. No ahrsehm. Visjaunakhs sinas. Brahma dehlt. Studinachanas.

No efficient mechanism.

No Jelgawas. Kad wifas tahs Ijaba-vehtis atgahdajamees, kuras mums awises schogad no tahm daschadahm Kreewijas pufehm nefuschas, tad gan smogi nopushdamees mums jaleezina, ka schis 1879. gads preefsch muhsu plaschahs tehwijas ir bahrgs Deewa pemelefschanu gads; peeminam te tikai ihsumā zitas no tahm behdahm, kuras lihds schim winsch mums atnešis: mehra-breesmas Austrakanas gubernā un zaur to bailes pa wifū Eiropu; daudseem no muhsu jaunelkleet nojukuschos prahthus, ka tee no pateefibas zeleem nomaldijuschees brada pa muksajeem, kam nekas nau fwehts, nekas augsts un zeenijams, kas fawu rohku jau wairak reises issteepuschi pret waldbibas wihireem un beidsoht pret paschu waldbibas galvu, muhsu karsti mihsoto Semestehwu; tahlač — tohs leelohs uhdenspluhdus, breesmigohs ugungsrehkus un wehl zitas nelaimes, kas tuhlofch zilwekeem aprijušcas to fuhti gruhti pelnito fweedru krajhumiā undaudseem pat dīshwibu nau taupijušcas. Zik behdu un waimanu ne-atškan ween is Drenburgas pelnu tschupahm! Kas lai wifas tahs skumjas spehj aprakstīht? „Sarkanākrusta“ galwasbeedriba tadehi usazina ari wifas fawas palihgu-beedribas, lai fawēs apriukos lafa dahwanas, ka: drchbes, weſchu, ustura-leetas un naudu, preefsch Drenburgas behdulischeem; ari Kursemes weetiga palihgu-beedriba mihsī klandšīna pēc Kursemneeku ūrdihm, lai steidsahs palihgā tahm brahlu waijadisbahm un wiatr pefsuhta nupat minetahs dahwanas Jelgawas pili Kursemes wišpahr. apgahdibas kolegiuma lokali, kuras wina tad atkal tahlač pefsuhths gruhti peemekleteem Drenburdsneekem. Zerefim, ka Kursemes brahli noliks bagatigi fawas dahwanas uſ scho altari. —

Pehterburga. Tschetri Turku ofizeeri, kuri beidsamaja karatika sawangoti, ustorahs tagad Pehterburga; wiini ir nodohmajuschi Kreewu deenestä eestahtees. Divi no wineem, kapteins Hafsan Ahmeds un leitnants Hafsan Mustafa-Efendis peedereja pee Osmana Paschà armijas un tika sawangoti pee Plewnas krishanas; Irsa-Bejis peedereja pee Hafsan Paschà armijas un tika pee Nikopolisa eenemshanas no Kreewem sawangohts; Abdur Rahman-Efendis bij ofizeeris Sulaimana Paschà armijä un tika lautinä pee Schipkas zetweetas sawangohts. Wiisi tschetri jau esoht peedaliti Kreewu karapulkeem. Weens no wineem, leitnants Hafsan Mustafa-Efendis, ir lizees krishitees undabujis to wahrdi Alekhsander Alekandrowitsch Serebrjanikow; ari Hafsan Ahmeds ir nodohmajis siltees krishitees, bet tilai ar to noteikumu, kad weens no teem generaleem, kas pee Plewnas zihnijschees, winam grib buht par kruschtehwu. Kreewu walodas eemahzifchanahs wineem nenahkotees wis til waren gruhti.

— 2. Mai leelisfristene Maria Pawlowna, leelisfrista Wladimira Alekßandrowitscha augsta laulata draudsene tila ar jaunu dehlu ap-dahwinata, kas svehta kristibā to wahrdū Andreas dabija. — Leelisfrists Sergei Alekßandrowitsch's ir 2. Mai wakarā uši Liwadijas pili Krimā nobraujis.

— „Golos“ fino, ka ir preekslitikums išstrādahats deht kara-deenesia pa-ihfinaschanas no 6 us 3 gadeem. Preekslitikums ir pē-
suhtīts aprīku-tchabeem preekslī apspreešanas, un tiksīlīds tee sa-
was dohmas par tam buhs eesuhtījūchi karaministerijai, tiks ta leeta
nodohta preekslī apstiprināshanas. H. D. B.

— Us Keisariflu pavehli walstsbanka išdohs par 50 milioni rublu obligaciones; fčhee papihra-naudas gabali buhs 1 000 un 5 000 rublu gabalā, nesħbs 4 prozentos un ir 6 mehnesħħos pilnā weħrtibā atpaka is-malfajam.

— Jaunais Bulgarijas firsts, prinjis Aleksanders von Battenberg, ir 29. April us Odesu un tahlak us Liwadiju pēc muhsu kunga un Keisara nobrauzis. Odesā winu ar leelu gohdibū fanehma; minu sagaidija tee generāli Todleben, Semela un Heinz; zelu tam bij īstījuschi ar vukshem.

— Eekfchleet ministers ir us 8 mehneshi aisseedsis Tgaunu avi-
sei „Sakala“ drukā un laudis iseet. Schi strahpe ir nahkusi par
winas netiklu grahbstischanoħs un taunu garu, kahds tur wairak
rakstu-gabalds biji flaidri parahdijees.

— Par isgahjuschä Kreewu-Turku kara naudas isdoh-schanahm lajam schahdas sinas: No 13. September 1876. lihds 13. Janwar 1879. g. ir usdohti 902 milioni rubl., tas buhtu il mehneschus pilnam 32 milioni jeb ikdeenas pa 1 milionam un 37 tuhfti. Sinams, mehneschi jan deht eepirkchanahm nebij wee-nadi un mainisabs no 4 lihds 84 milioni.

— Kà d'st'rdams wehl schini gadâ grib pa wîsu Kreewu wal-
sti dwehfselu skaitischau preefschâ nemt.

— Par daschadahm gaidamahm reformahm muhsu tehwijas pachwaldibas leetas tohp jau ilgaku laiku muhsu semite weens, ohtris wahrods runahs. Ra faveem lasitajeem jau sawa laikä snojahm, ari Kursemes landagä ir fahkuschhi scho leetu nemt apspreefchanä. Atminefeet, ka ta leeta palika us tam stahwoht, ka weena partija (ta masakä puze) gribesa reformas eewest zaur to, ka eewed ari muhsu dsihwë blaku landageem to jau zitas Kreewu gubernäas svehla stahwochho "semistibas" eerliti. Ohtra landaga fungu puze (un ta leelaka) bij atkal tam pretim un wehlahs reformas, kas nebuhtu wis no ahrenes un sweschtotnes muhsu dsihwes zelmam uslikas, bet isauguschas is muhsu paschu fadsihwes, ta ka landagi tohp paplaschinati un, kur grunteenku fkaits is zitahm lauschu laertahm wairojees un wairojahs, ari scheem tohp fawa daliba eerahdita pee pastahwochahm teefbahm un finamis ari tahm semes nastahm, kas nefamas. Mehs finam it labi, ka ar muhsu tagadejeem fadsihwes eestahdijumeem newarehs wairs ilgi ta pa wezam palikt, reformahm buhs janahk, kas pee leelakeem darbeem fauz leelaku pulku strahdneeku un tohs pareisti isdala; ari mehs waram til tahdas reformas eesktiht par swehitungahm, kas zeltees us wehsturiga yamata un buhs isauguschas is muhsu lihdschinigahs dsihwes zelma un faknehm. Bet schim brihscham mehs til wifa ihfumä wehl warejahm us scho leetu norahdikt un par to runah. Kamehr wehl paschi muhsu semites pachwaldibas leetas pirmee un angstakee wadoni stahw wehl us dohmahm, nespeli weenotees prahdos un wehl nemas nau noredsams, kad ihsti fahls pee ta reformas darba kertees un us kuru puze to stuhrehs, kamehr wifa ta leets wehl til razzama un ka va miolu hreen un tai nau mehs

ta leeta wehl til negarawa un ta pa miglu breen un tui nau wehl nekahdas grunts, tamehr nesphejam wehl pa til waijadfigu eska-
tift, sawu tautas lapu jau pildikt ar pahrunahm par scho leetu,
kas wehl tahlu gaisa lidinajahs. Tikklihs ta leeta fahls pateesi
gruntetees, tad ari Latv. awises sinahs gan sawu faini yee laika klaht
faukt. Bet ta gar tukschahm dohmahm un zeribahm ween nogree-
stees un lositajus zour tukscheem pahrspreedumeem washt, ka daschi-
to jau darijuschi, mehs ne-eesklatam par sawu darba zelu. Nedak-
ziju usdewums pateesi ir un buhs, sawus lositajus attihftift, audsi-
naht un pazilaht us augstaku pakahpeni, bet ka neweena redakcija
newarehs no few fazitees to jau pilnibā isdarijuši, tapat ari ne-
weena newarehs eedrohfschinatees sawu audsmashanas gudrigu zitat
usteepet ka to nemaldigo. Katram waijadsehs pascham fawa darba
rohbeschas sinahs apfwehrt un nodalhlt. Kursch to rilligaki isda-
riis ieb isdara, par to spreedibs un jau spreesch ziti un newis

weena redakzija par oħtru. To fakam par atbildu uſ „Rig. Btg.“ klas fawā 95. Nr. kahdā rakstā likahs par padohmnezi peedahwajotees, kā Latw. redakzijas lai faweeem lasitajeem kalspotu. To fakam ari uſ zeen. Darba beedru „Balsu“, klas labu teesu fawu lapas fleju ir pildijis ar schahdahm taħdahm pahrunahm par taħm augschā minetahm, pēhz muhsu dohmahm wehl negatawahm, pustukschahm leetahm, un tagad apstahjis u eespreedees fawā 33. num. fawus lasitajus grib pazeenah, ujadams, kapehż gan Latw. awiſes winu pamet weentuli um ne-eet par wina zeku winam pakal. Neba meħs likahm winam taħdas gudribas rafsiħt, kā winsch to darijjs, neba nu ari eefim klausħt uſ wina jaunkħanas bal-seem. Zeram, kā driħs pats apkers, kā no „peena“ gan iſnaħk bariba preeskħ usaugusħeem, bet no fasskalahm ne muħċħam ne.

— Tee 1866. gadā išdohtee pagasta likumi preefsh Baltijas gubernahm tīka wišpirms tīk us 6 gadi eewesti. Tapehz tad 1872. gadā tāhm peederigahm usraudzībahm bij toreisejam generalgubernatoram preefshā jaleef, kā ar šo jauno likumu gahjīs un kahdi padohmi ūchini lectā buhtu dohdami. Bet lihds ūchim ta leeta palika kā bijusi, un kād ari weena un oħtra iſskaidrofshana, weens un oħtrs peelikums, no generalgubernatoreem apstiprinati tīka eewesti, tomehr tahlakas labosħanas un pahrgroħiſſħanas palika ne-iſdaritas. Dasch wahrdi ir jau runahts par pag. weetneku yulku, winu fastahdi u. z. un kā pee tam buhtu dasħas tahlakas nogruntefħanas waijadfigas. Tagad nu dsirdam, kā ministerija grib muhsu pagasta likumus nemt rewideerefħanā un tad kā galigi apstiprinatu likumu noteikt. Tāhm komisjōnehm semneeku lectās ir iſdohts tāhs jau 1872. g. faktrahtahs sinas pawairoht ar teem wehlakos gadōs fasmelteemi eewehrojumeem un likt preefshā, kur tee kahdu padohmu tura par waijadfigu, ta kā waijadfigħas pahrlabosħanas waretu notikt, pirms likums galigi teek eewests.

Bauskas iswehleitais pilsehta-galwa Gadilhe nau no Kursemes zeen. gubernatora schini amata apstiprinhits, tapehz ka winsch negrib fawu agrafo amatu (par magistrata sekreteeri) atsikt pee malas. Tagad nu pilsehta runas-vihri par schahdu ne-apstiprinschanu ir subdsibu eesneeguschi pee senata.

Tukumam ir par pilsehta-galwu apstiprinahits Buhres leels-fungas barons von Rönne. S.

Il Kr. Garofes. No schi apgabala mums behdigs notifikums jasino. Nakti us 13. April muhs paschâ pusnakti istrauzeja breetmigs ugunsgrecks Lihbeeschu-Mello mahjâs; uguns no klechts zeldamees aprija ihfâ brihdî wehl apaksch wehja stahwoschu istabu un laidaru. Par uguns zehloni stahsta schahdi: Saimneeks mineto nakti pulssten 10. mahjâs pahnmahzis efoht suhdsejees ar galwas-fahpehm, un teizis, ka schis labak grivoht klehti pahrguleht. No tahm paschahm mahjahm lahds kalsps gribejis ar prezî us pilsehtu braukt, un tamdeht ap p. 12. nakti zehlees firgu baroht. — Të schis drihs eeraudsijis wisu klechts junitu no uguns pahnmemu, fazehlis tuhdat mahjuekus. — un us sainmeezes saukschau, ka winas wihrs klehti guloh, gan ar wißeem spehkeem raudsijuschi durwiß uszirst, bet welti, tahs bijuschas no eekschpuses aisslehgta, un pee tam uguns ari jau fahzis glahbejeem wirsu krißt. Kad uguns bijis klehti par pelnu tschupu pahrwehrtis, tad starp zitahm leetahm atraduschi no minetâ nelaimigâ galwas-kausu un fruhitis, wiss zits bijis no pelneem ne-isschklirms. Nelaimigo apraud feewa ar masu behrninu.

Is Leel-Swehtes. Repatiktu ne buht no muhsu puses ko weh-stiht, kas muhsejeem par launu un negohdu, tomehr pateefibu neno-leedscht negribu slehpt. — ka pat par pascheem leeldeenas-swehtkeem lahdam eepatizees slohlotajam weenu bischu-kohku gluschi islaupiht. Waretu gan ari dohmaht, ka pee mineta nedarba buhs bijuschi wairak dalibneeku. Bischu-kohks tika atrasts us muti apgahsts un pee wina kahds parvisam neleetajams kals. Nihtä pehz swehtku deenahm at-rada wehl pee sehtas wahrteem weenu ratu tapu un us wahrtu schkehrs-kohka tuffchus waflus. Né, kur laiki! neleek wairs ne bitehm meera.

Is Emburgas apgabala. Sen gaiditais pawaſaris muhs jau
ir apſweizinajis un eepreezinajis; daba ſawu ſeemas-apſegu nowiilkusī
un krahfchūā ſalumā tehrpuſees; putnini ſawas jaufas dfeesminas
ſkandina, un ari zilvela prahti teek juhſmigi zilati un jautrimati.
Behrkenu 13. April dſredejahn duhjinoht. Leelupe ſchini pawaſari
nebij til dauds pahvluhdusi. Iā xif daschā pawaſari.

Schini apgabalā rūdī ir seemu labi iszeetuschi bet par kweescheem gan dīrd daschu semturi schehlojamees, ka treknā semē ejoh tūwuschi.

Zeen. Iafitaji un zeen. Iafitajas nelaunofees, kad sché wehl peminu, ka schejenes aisseuneschanas- un krahschonas-bankas daschi loh-

zelli norunajuschi 3. Juni scheijenes (Emburgas) teejas-nama weesfigu-wakaru lihds ar danzofchanu isrihkoht, kura atlikums tikschoht labdari-gam mehrkim par labu. Senak sché jau ir tikufchi daschi weesigi wakari isrihloti, un lat gan tee kohti mas no publikas tika apmekleti, tad-tomehr isrihlotaji meerā nepaleek, bet zenschahs jautrus wakarus isrih-koht, kur it jautri un newainigi war papreezatees. Mehs pilnigi ze-ram, ka scho, tagad us 3. Juni norumato weesigo wakaru muhsu pub-liku pa pilnam apmellehs, ta ka isrihlotaju zenschanahs warehs favam mehrkim wairak tuwotees.

— Swehtdeen, 22. April vēz pusdeenas pee Emburgas krohga
laiwā par Leelupi pahri zekotees noslihla weens pahrizehlajš un weens
us biletī atlaists saldats, kas is deenesta nahzis mahjā un kam bija
wehl tikai daschas werstes lihds fawejem eijamas. Wihrs bij 8 ga-
dus saldatu deenestā deenejis, karalauku issstaigajis, nu preezigs un
pilns zeribas nahk us dsimteni pee fawejem, kas gaida us fawu dehlu,
brahli, draugu, te nu tam tik tuwu atnahluschem ir janoslihkf. —
Pahrizehlaju apraud feewa un 3 maſi behrniñ. Par to nelaimi dohd
wainu pahrizehlajam, kusch pats dsejkrōs witnōs fawu kapu atradis;
winkh augfchpus tauwas pahri zehlis, kur wareja leijas puſe to da-
riht; laiwa no straumes rauta usdſihta us plohsta tauwas; laiwas
preekschgals, kurā abi noslihzeji bijuschi, isgahjis apaksh tauwas zauri
pakalſchgalā fehdejuschi ohtri diwi, tee newarejuschi tauwu azumirkli
usſzelt, laiwa ahtri peldedama nebijusi noturama un tā tee abi heidsa-
mee tikuschi rauti is laiwas, kas pee tam apgahsuſees un wiſi uhdeni
eekrituschi; preekschgalā fehdedamee aistranti no straumes prohjam un
tee no pakalſchgalā peekehrufchees pee tauwas un tā turejuschees, ka-
mehr no malas ar laiwa preebraukts flaht; laiwas truhkuma dehſ
ohtrus diwus newareja ifglaht.

— 13. April nodega Stalgen es pagasta Kenku mahju-istaba; manta nekaha nefadegusi. No kam uguns zehlupees, ir nesinams.

No Saukas. Mehs jan 13. April dabujahm pirmo patihkamo pehikona leetu. Seemas-mahte muhsu rudsu lankus ir it fauki isauklejusi un apfohla semkohpjeem bagatu ptanju. Wifa daba fahl sawa satā mundeerinā tehrptees. Ne-atstahfchu wehl ko nepeeminejis.

Sauka un Dsehrwe ir abas rohbeschneezes un draudsenes; jo abas weenâ pirti perahs. Sauku no Dsehrwes schkir Saukas esara Durn-upe. Us abeem kraasteem ir frohgi us weena kraasta ir Saukas L. frohgs, us ohtra Os..... Os. frohgs. Trefschdeen, 4. April Os. pagastam derefschanas deena bija. Gaudis pa abeem frohgeem bijuschi isdalijuschees. Sujejasmuschias un Saukas „jaunpuischem“ sa-zhlees kildus un no kildus wiagaligi duelis. Bulksten 3. pehz pu-deenas fahzees sihws kautinsch us Durn-upes tilta; sturmefchanahs duhrejusi 15 minutes. Os. pagasta-wezakajam laimejees apsveest kau-tinu un apmeeriaht ferdigohs „jaunpuischus.“ — Tagad Durn-upe teek nosaukta par jauno Donawu. Krituschi no Os. puses 2 us wee-tas, eewainoti 6, un 4 zepures pasaudetas. No S. puses 3 weegli eewainoti. Kara-eerohtschi bijuschi: meeti, akmeni un weens scheber-llis. Karawihri tagad teek krahtinâ dseedeti. —

J. J. Stellmacher.
Par falveem uj semesgabaleem jeb puhrweetahm. Kad kahds zeen, rafsttajs Latv. aw. 15. num. semes-kohpeju gahjeju aiseeschanu uj pilfehtu un to pohstu, kas teem zaur tahdu ne-apdohmigu dñshwes pahrmainischanu zelahs, it flaidri un pehz vateefibas apraksta, tad waretu gan iklatris gahjejs to labi eewehroht un tahdu isskaidroschanu par derigu pamahzischanu peenemt. Bet tas padohms ar semesgabaleem tohs raudsiht aptureht un pee fawas dñmtenes peemihlinah, gan nebuhtu wehl fñim brihscham wisgaram isleetajams. Gribu paftahsiht, ka pee mums ar tahdeem falveem us semesgabaleem jeb ka te mehds faukt, puhrinekeem weizahs. Schè Augschsemè ir jan preessch wairak gadeem dauds muischas un folwerkös tahdas falpu mahjas ar 10, 20—30 puhrineelu weetahm eeriktetas. Katrik falps dabu tresshā lankā pa 2—3 puhrweetas semes; seme nau flitta, bet tomehr wairak par 10 graudeem wißlabakā gadā gan ne-isdohs, zaur zaurim waretu rehlinah tif pa 7—8 graudu, bes tam wehl dabu tahdi falpi, kureem tif pa 2 puhrweetas katra lankā, kahdu datu no naudas, labibas un zita ustura. Mahjas teek buhwetas un kohptas no muischas. Par tahdu weetu falveem ir jadeen ar faru maissi un apgehrbu iklatru nedelu 3 deenas, teem kas wehl naudu un deputatu flakt dabu, 4 deenas. Buhtu gandrihs jadohmà, kad gahjeji waretu ar tahdu lohni istikt un meerā dñshwoht, bet kas to dewa? zahdi falpi ir pee mums tiklab mantibā. ka ari wißa zitā istikkchanā dauds planhaki nefā tee,

tas zauru gadu par skaidru naudu un deputatu deen. Kapebz tas ta ir, to newar ihsti pateikt; gan jau buhs ta waina tikkab pec masajahm gruntehm, ka ari pee pascheem kalveem mellejama.

Kad luhkojam us maso grunti, tad snam ka ikkatriis semesgabalszik mass tas ari buhtu, pagehr arween kahdu dalu no fainneebas-eriktes, gahjeju nolohneschanas, daschu isdohschamu un skahdes preezefchanu. Rabds gadobs teek tahdas isdohschanas daudsmas atswehrtas, bet skiltos gadobs winas masgruntneku gluschi nobeids; tad ari nedabu tahds kalps sawu semesgabalu ne wifas reisas derigā laikā eestrah-dahd jeb to paschu masuminu, kas tam no-audfis, pehz patikschanas fakohpt, winam waijag gaidiht us sawahm brihwdeeham, kahds tad laiks toreis gadahs, ar tahdu waijag meerā buht; ari tas jaapeemin, ka tahdeem kalveem daschās weetās nau drohfscha zeriba sawu weetu ilgi natureht; ja sawā deeneesta kur pahrskatahs, tad teek draudehts ar weetas usteikschamu, jeb kad ari tas nenoteek, tad usleek wehl kahdu peeklaukschamu, kas speesch weetu atstahnt un zitur dohtees.

Bet kad luhkojam us paschu kalpu dshwi, tad tur redsam wehl leelakas wainas. Tik reti kusch dshwo ta ka peeklahjahs. Dasch mehds to paschu masuminu, kas tam no-audfis, Schihdeem pret silkehm, tabaku, brandwihnu un zitahm tahdahm leetahm par puswelti isandeleht. Kad wifas ir pabeigts, tad atkal taifa magafinā jaunus parahdus un ta muhsham newar us preefchū tikt. Ari gadahs, kad dasch tahdā truhzibā un pa pusei sawā walā dshwodams palisch garus nagus un dabu kahdu laiku zeetumā fehdeht. Behrni paleek bes kahdas labas mahju-mahzibas, isaug ka kohki meschā un dara pehzak skohlotajeem leelus puhlinus. Pee wezakeem bes lohnes dshwodami paleek pliki un kad dascham waijag karadenesta aiseet, tad nau neweena gracha pee dwehfeles, ar ko zelā dohtees. Kur tad wehl wifas kildas un plehfschanahs, kas tahdās mahjās, kur tik dauds fainneeku un fainneetschu kohpā dshwo noteek, pagasta-teefanewar beigtwinus isteefah. Gan netruhkf pastarpam ari it gohdigu zilweku un teizama puhrineeku weetu, bet tahdu ir lihds schim wehl gauscham mas. Tur-pretim tee, kas muishā jeb mahjās pee fainneekem par skaidru naudu, 60—70 rubl. dshwo un kad prezhehts wehl paprahwu deputatu dabu, ir wifadā wihsē dauds kahrtigaki un wairak pahrtikufchi nekā pirmejee, un waru teikt, ka pee mums starp tahdeem dascham atrastu 200—300 rubl. skaidra naudā, turflaht 2—3 kahrtas itin peeklahjigu drahnu. Us pilsehku, deenestu jeb leelaku pelau mellekt, gandrihs neweens neet, un ja kahds to ari mehginajis dariht, tad ohtra gadā ir ka pime-riis atpakał un der atkal pee fainneeka pa wezam. Pilsehku gan wa-roht wairak pelniht, bet ari dauds wairak palaist. Tapebz newar ihsti isprast, kapebz zitās malās, kur dauds leelaku lohni dohd nekā schē, gahjeji newar ar to istikt un rauga sawu laimi pilsehku mellekt. Gan jau buhs zita magneta, kas tohs tur peewelk. Bet ar semesgabaleem jeb puhrineeku weetahm nesinu waj waretu tai leetai zik lihdschah. Ari pascheem fainneekem buhtu tahdi peedfihwotaji ar sawu wirfchasti par leelu reebfchanohs; kur senak tahdi ir bishchi, tur tagad rauga ikkatriis prahrigs fainneeks no teem walā tikt; tik muishās ir wini wai-rak derigi un masak reebigi, jo nedfihwo tuwumā bet teem ir nodohdas fahdas mahjas jeb kahds folwerkis; tomehr nesinu waj ar laiku ari muishahm wini ne-apnits. —g.

Drenburga ir isgahjuschā mehnēti trihs reis no uguns peemeklet: pirmo reis dedsa 16. April pee leelas wehtras un wairak nekā pus pilsehku palika ugnum par laupijumu; ohtreis dedsa 26. April, ko gan loimejahs drhs apdsehst, un trescho reis 30. April, atkal pee jo leelas wehtras, nodedsa pusno weena preefchypilsehku, fuktas kasaku-preefchypilsehku. Tur gan pateefi nelaima nelaimes galā! —

Uralska ir 29. April zaur uguni pasaudejusi labu dalu no fawem nameem; lai gan deewossin ka puhlejuschées un zihnijschées pret trakodamo elementu, tad tomehr bishchi par welti, — uguns aprijs leelu dalu no pilsehku. Ari telegrafa stanzija ir nodedusi, ta ka sinas libds kaiminu stazionet ir jasuhta ar stazeti.

Irbite atkal ohtreis ihfā laikā bishchi uguns breefmas; 1. Mai wina ohtreis dedsa un zaur uguni pasaudeja 158 namus. Skahdi rehlna us 210 tuhkf. rubl.; apdrohfschinachanas summa istaifa 140 tuhkf. rubl. Zaur ko uguns iszehlees, nau sinams.

Samara. Zik usmanigam ari pee masahm bruhzehm waijag buht, peerahda schis atgadijums, kas tur schinis deenās notizees. Weenam jauneklim, kas kahdā turenes kantori bih deeneesta, bih eeradums — ka daudseem — spalwu, kad nerakstija, aiz aujs aissahstu tu-reht. Spalwa bih pilna ar tinti un nejauschī iskrita is aissahes un esfekmaba, lai gan jo weegli, jauneklim rohku. Winsch to par neeku turedams ne-issuhza tuhlit tinti is skrambas, bet to tikai ar ohtru

rohku noberseja. Ohtra deenā sahka rohla ustuhkt; dakters, kura pa-fauza, to ari tureja par masu leetu un lika tikai kompreses uslik. Bet tahs uko nepalihdseja un deenu iwhlak it resna uspampu. Nelaimi-gais nu tika us lasoreti nowests, kur dakteri rohku ismeklejuschi atrada, ka afnis bij fagiftetas un isteiza, ka weeniga glahbshana zaur to tikai wehl eespehjama, kad rohku nonem. Nabaga jauneklim tika tad ari rohka nosahgeta.

Is Pensas fino no 19. April, ka tur scho pawasat bijuschi leeli pluhdi; weetahm efoht dselszela dambis pawifam tizis fapohstichts, ta ka no braukschanas us kahdu laiku ne sinas. Sahdschi un mui-schās, kas upmale atrohnahs, bijuschi pahrluhduschi; 500 zilweki no turenes efoht pilsehku pajumtu atraduschi. Deenu un naakti nopy-lejuschies zilwekus is breefahm glahbdami.

Is Moschaistkas, Maslawas gubernā, fino „Golosom“, ka tur zaur pluhdeem leela skahde notikusi; 223 malkasplofti ir no uhde-neem aistrauti un isahditi. Skahde pee malkas ween fneedsahs pee weena miliona rublu; daschi malkas-andelmani ir zaur tam pawifam pohsta. Ari dauds turenes semneeku ir zaur pluhdeem gruhti peemekleti.

Wirkales bahnuft tizis weens no Bruhfijas braukdams pafaschirs peeturehts, no schandareem fanemts un us Pehterburgu aishwests. Winsch efoht Kreewu pawalstneeks un wedis us Kreewiju leelu pulku usmujschanas rakstu.

Kijewā eijoht pa naaktihm pa nameem polizeja un rewideerejoht smalki eedfihwotajus un winu pafes. Polizejas nodatas efoht zaur telegrafa lihnijscham faveetas. Nemeerneekem galwu-sahpju deewsgan; zik daschu tumfibus selli gan noker un eeschedina drohfschā weetā.

H. D. B.

Odesas pilsehku neweenā gadā ne-efoht bishis tik bagats ar zitronu un apfelinu prezi ka schogad. Schim brihscham tur efoht libdī 60 tuhkf. kastes ar zitronem; katra kaste ar fawem 300 zitronem nemalksajoht wairak ka $1\frac{1}{2}$ rubl. Apfelinu efoht wehl wairak, tahs tomehr drusjin dahrgakas. Schee angli nahk is Sihrijas. S.

Mjasana. Dolginina sahdschā, netahk no Mjasanas, ir nesen 56 semneeku mahjas nodegusches. Sahdschās eedfihwotaji tika dicti isbeedeti zaur tam, ka pehz uguns breefahm nebij wairak atrohdams weens jauns pahris, kas nupat ka bija falaulahts. Winsch bij apgu-les flehki. Par uguns laiku laudis bij aismirfuschi, kas wisi no du-bulta twana (kahsu un uguns twaika) bij apdulluschi. jauno pahri moh-dinahit un tik tad ta atzerejahs, kad wifas mahjas jau stahweja leef-mas. Ta tad tee abi bij pirmo reis kohpā sagulufchi un — aismi-guschi us muhshibu. —

Trubtschewsk. Ka pee mums war pluhdi iszeltees, bes ka jebkaha upe zaur sawu pahrluhschamu pee tam buhtu wainiga, to peerahda schis atgadijums: Trubtschewskas eedfihwotaji par schihm leel-deenahm ne paschi sawā starpā, neds ari ar kaiminu sahdscha eedfih-wotajeem newareja fatikies. Pilsehku-walde nebij pee laika grahwus likusi tihricht un zaur to pilsehku eelas pahrluhda ar tahdeem netihru-meem, ka newareja ne pa-eet, neds pabraukt. Wisi tupeja katriis fa-wās mahjās un ne dohmaht nedohmaja sawus draugus, radus un pasihstamus apzeemoht; tikai preesteri nebij mahjās noturami, tee brauza, bet ari tika par tam zeeti apstrahpeti: weenam preesterim noslihka wina sirgs tais netihrumds, ohram bij sawi falausti rati ja-atstahj us celu dublos. Ka winsch pats no teem istapis ahrā, kas nau sinams; gan dohmajams, ka winam tas deewsgan gruhti buhs nahzees.

No ahremehm.

No Londones nahk ta fina, ka Englante ir ar Afganistanu meerus faderejusi; Jakub Kans apsohlahs Englantei nodohit Kihber wahrtus un wehl ohtrus; tāpat wifus Pschin eeleiju un dalu no Kurum leijas. Englante pateefi sen wehl nebuhtu galā, ja Kreewija nebuhtu wifus to leetu tik spehzigi us meera pufi greefusi. Ta tad nu Englantei ar Afganistanu gan meers, bet ar Zuleem Afrika wehl deewsgan leelas baschas; awises suo, ka tur wifai nebuht ne-eijoht us preefchū; buhchoht wehl deewsgan fuhru zihniu, libds kamehr tas meera haloditis ari tur reis aisslidinasees. Zik labs no Englantes dehleem libds tam laikam wehl netiks noguldihts Afrikas semesmahtes flehpī! —

— Englantes waldibas wihri dabujuschi pa ausu galam dsirdeht, ka Sultans efoht libkumu notaifis, kawinsch nebuhtschah garnisones tu-reht tais pilsehku preefchypilsehku, Balkana kahneem, nu baschijahs par to, ka tik tais lai nebuhtu teesa. Wini faka, ka Sultans taik nebuhts tik ihfesigs, ka sawu labumu nebuhtu warejis nowehroht un buhtu parafkijis libkumu, kas winam teesham dauds waretu skahdeht. Zits atkal

peebilst, ka to Sultans nemas nedrikst dariht bes to waldneeku atwehles, kas Berlines meera-deribu parakstijuschi. Ta tad Englantei atkal sawas kiveles! —

Wisjaunakahs finas.

Jelgawa. Kahds Englandeetis no pizris no Jelgawas pilfehta waldes gruntsgalbu starp jaunu zeetuma-namu un bahnuscha un fahks tur usuhweht un eerikleht linu-wehrpfchanas un aufchanas fabriki. Schogad atkal Jelgawā dauds teek buhwehts, gan pawisom jauni nami, gan atkal wezi pahrhuhweti un angstakas etaschas uszeltas.

Par Baltijas gubernas jaun-eezekamas meera teefneschhu-teefahm teek sinohsts, ka Pehterburgā waltsrahtē tagad par to spreesch, kam kritis meerateefneschus zelt. Widsemē gan kritis Kirspheles sapulzehm winus wehleht, bet Kursemē un Igaunijā buhs ihvaschas wehletaju-komissjas ja-eezet; zere, ka nenahkchotees gruhti tahdas komissjas eezelt.

Pehterburga. Jystenajs slahtrahts S. S. Polakows eedewis tautas apgaismoschanas ministerim, grafsam Orlowam, 200 tuhkf. rubl., lai eerilte namu, kur nabagi Pehterburgas studenti dabuhn brihwkohrteli.

Is Tiflises fina, ka turenes apgabaloš leels pohts zaur fizeneem, kas tur tahdōs leelu leelōs pulsos eekrituschi, ka par vreelfchmehru us Poti-Tiflises dselszela maschinei bij ja-apstahjabs to sifemu labad, kas us schkeenehm bija uskrituschi.

Liwadija. 3. Mai atbrauza Bulgaru deputazija un pafneedsa sawam jauniswehletam firstam, prinzim Battenbergam, to iswehles schanas dokumentu. To no winas rohahm sanehmis first depuzatijas lungus stahdiya preefchā Keisara un Keisarenes Majestethm. Prinzis Battenbergs jau 25. April is Darmstates us Bulgaru adrefi, kurā to par Bulgarijas firstu apsweizina, bija atbildu laidis pec Widinas biskapa Antimos, Tirnowas tautas weetneeku sapulzes presidentu. Schai sawā atbildā winsch bija issazijis, ka peenemoht to augstu gohda amatu, us ko Bulgarijas tauta winu isredsejusi, gribohi ari no sirds ruhpetees par schihs tautas labklahschani, jo winas tehwija nu ari palekoht par wina tehwiju. Bet pirms pee wineem nonahkchohit, winam paprekkish wehl esohit ja-eet pee Kreewu Keisara us Liwadiju un tur ari dohmojohit Bulgaru deputaziju preti nemt. —

Berlinē grieja 5. Mai notureht leelu pilfehtu sapulzi, us ko wairak ka 50 pilfehti weetneekus bija suhtijuschi, lai spreesch pret jauneewedameem tules likumeem un lai issaka, ka tohs preefch Wahzijas nodalas turoht par diki skahdigeem. Nahdahs ka waldibas partija sem frīsta Bismarko gudras un stipras wadischanas waltsrahta-sapulzē tomehr wirsrohku paturehs un ka tai isdohsees jounus tules likumus no waltsrahta dabuht apstiprinatus.

Deenwisch-Amerikas brihwvalstis Chile, Bolivijsa un Peru wed sawā starpā niknu karu, zaur ko wisa andele un wisi turenes Giropeeschu andelmani zeesch leelu skahdi. Luhguschi Wahzijas waldbiu, lai nosuhta kara-kugus, kas ahrsemneekus aissarga. Waldbiba gan winu luhguschanu paklausijusi un 2 karakugus nosuhtijusi, bet turklaht saweem paualstneekem peekohdinajusi, lai ari paschi fargahs, ka zaur pascha wainu nekriht skahdē pec mantas un dschwibas. Ari Englante un Franzija suhtischoht kara-kugus turp, sawus tur dschwadamus paualstneekus aissargaht.

R. S—3.

Brahnu dehli.

(Originals.)

(Beigums.)

Tihne preefch azihm ar Anneti bija laba, aiz muguras winu apfmehja, ka Anneti neprohtoht ne putru išwahriht, un, ka jau pee meitahm mehds buht, — Tihne, pati wihrifchkeem kisdama wirsū, zitas meitas, kas tāpat darija, nizinadama, ari Anneti nizinaja, ka ta spedahs schneem wirsū, un pee tam to wehl nihdeja, ka winai jau-kakas drubbes neka schij. Tihne Pehterim garam eedama aismeta to wahrdi: nu, nu faimneeks, eita tik eekschā, tur labs preeks juhs sagaida! Pehteris tohs wahrdus saprata, bet nemas newildamees, ka wezaki wina prezefchanohs ar Dohri pamantijuschi, eegahja istabā. Mahte dsirkedama Pehteri nahkam, fahk raudaht un blaut. Pehteris itin pahrbijees praşa: nu, kas ir, waj tehws atkal flikts, jeb waj fahda gohws gabhusi pohtā? Mahte raudadama atbild: Buhtu labaki, ka mehs abee wezakee jau buhtum miruschi, neka tahdas behdas pee

behneem peedfishwoht! Ko mehs eeksch mahjahm strahdajuschi un nu tu muhs dsen no mahjahm ahrā, jo or tahdu wedekli, kahdu tu dohma apnemt, ne muhscham newaram kohpā dschwah. Tehws nu gan to kaunu nepeedfishwohs, jo kād dabujis dsirdeht, ka tu gribi Dohri apnemt, sten un waid un breh, ka dwachu nem zeeti. Pehteris prasa, kas tad jums to teizis? mahte nesaka, ka Anneti winu zaur lohgu Billes istabā redsejusi, bet tikai atbild: ko nu leedsees, ko wisi finam. Pehteris, gribedams mahti apmeerinaht, usteiza Dohri, ka ta ir laba, pasemiga meita, ka wina apsohlijusi wezakus mihleht, gohdaht un kohpt; lai nebihstahs, buhs wiss labi. Bet kur dohmat! mahte fahk blaut un lohdeht: lai winsch ne muhscham nedohma, ka wezakee winam laus Dohri apnemt. Pehteris atbild: es tomehr winu apnemschu, juhs to manim ne-aisleegsfeet; bet nu dabuja no mahtes tahdus lohstus un wahrdus dsirdeht, ka bija no istabas jabehg ahrā; tehwu nemas nedabuja redseht, jo mahte teiza, lai ne-eet pee tehwa eekschā, winu nokauchoht. Pehteris atkal aissgahja us lauka pee sawa drauga Fritscha, un tam wisi to stiki isteiza. Frizis atbild: nebeh-dajees neka, tikai klaus manim. Wezakeem waijag fazicht, ka tu Dohri astahsi, bet Dohrei tu atkal teiksi, ka tu wiru ne-astahsi. Pehteris tuhral gataws fcho gudru padohmu peenemt. Kamehr wiss bija gahjis pehz prahtha un pehz firdskahrumeem, bija tas turejis sawu wahrdi, ko Dohrei bija dewis, bet kād nu ne-eet pehz prahtha, nu fahk fchau-bitees. Kamehr neweens rads un draugs wina prezefchanohs ar Dohri nesinaja, wiss bija labi. Vats no saweem kahrumeem pahraemits nemas ne-apdohmaja, kas beihsht no tahdas prezefchanohs, ar tahdu meitu, kas winam bija aisleegta, warehs isnahkt; bet kād nu ta leeta nahza plāži, nu wairak bishstahs no laudihm neka no Deewa. Ko ne-war dabuht, to kahro, ko dabu, to apnihft. Kas aisleegts, to kahro; kād ta aisleegta manta dabuht, tad par to neka wairs ne-istaisa. Ta, Deewam schehl, ari pee Pehtera bija. Nu winam ari nahza prahthā, ka Dohrei nau nekahda manta, un ka Anneti war leelu mantu gaiddit, — un schinis laikos pee schneem tā ir, ka us mantu wairak skatahs, nekaus zilvelatikumeem. Meitahm, kam mahjas, bruhtganu, deesgan kas tahs grib nemt, un — meitas ir tik dumjas, ka nemana, ka bruht-gans negrib meitu, bet mantu un mahjas. Dasch sehns nekaunahs fazicht: es to meitu ne muhscham nebuhiu nehmis, ja winai nebuhiu mahjas! Tahds sehns ori bija Pehteris, tāpat us mantu uskrītis, ka ziti. — Ar Dohri fatikdamees winsch tai teiza, ka wezaki nu wisi fin; Dohre prasa, ko nu dohma dariht? Pehteris nesin, ko atbildet. Bille un Juris saka: Ko tu Pehter rehlini par wezakeem; tu wairs ne-efi behns, pastahwi us sawu prahtha, gan wezakus peelaussi; Dohri aissleegt neweens zilvelks tewim newar, jo tu efi pahri par 21 gadu; nekur wezaki taifnibu nedabuhs; Dohrei newar nekahdu flikumu pahremest; runa drohschi ar wezakeem un nebihstes nemas. Pehteris luhsdahs, lai gaida, wīnč ees pee mahzitaja, warbuht, ka tas warehs wezakus peerunaht. Ari nepolika ilgi pee Dohres, bet fazija, ka mahjas darbs, jasteiwsahs prohjam. Mohjas pahrnahzis atrada tehwu diki flimū. Tehws winu eeroudisjis prasa: kur tu biji? gan biji pee tahs raganas. — Kamehr es dschwahs buhschhu, es jau nelauschu tewim. Dohri nemt; ar tohdu wedekli newaram kohpā dschwah. Pehteris Fritscha padohmu peeminedams atbild: „Ko behdajees, es winu nehemschu, paleezeet jel meerā.“ Tehws atbild: „Waj tu efi winai atteizis?“ Pehteris skaidru atbildu nedohd, bet tikai ta nonurdahs. Tehws meerā nepalikvams saka: „Tuhlit no-eij pee Dohres un atteiz minai!“ Pehteris atbild: „Tehws, tuhral es winai newaru atteikt; es tagad tewim newaru wisi isteikt, bet kād buhs wesels tad tewim teifschu.“ Tehws nu jau fahk manikt, ka nau labi, un fahk blaut un brehkt, waideht un steneht. No ta wakara, kur tā ar Pehteri bija runajis, wezais Liparts aizhm redsoht palika wahjaks un flikaks. Gan aisbrauza pehz dakteru us pilfehtu, gan nesa sahles, bet nelihdseja neka; nebija nedēla un wezais Liparts nomira. Pehterim tehwa nahwe lohti lehrachs pee sirds, jo wisi no tam runaja, ka winsch esohit tehwa nokawis. Istaifija leelas behres, wisi radi un kaimini fabrauza, mahzitajam bija tas likkis japawada pee dufeschanas, bet ko wiss palihdseja! wiss gohds, ko tehwam parahdijs, newareja Pehtera sirdi apmeerinaht. Mahte un brablis jau dewa Pehterim tahdus wahrdus dsirdeht, ka Pehteris nesinaja, ko atbildet, ko dariht, kur fleytees. Nu winam gan atwehrabs azis, jik flikts un dumjs winsch bija darijis, ar Dohri eelastees. Dohri apnemt winam bija bailes, jo arveenu tehwa wahrdus peemineja; ari sirds winam pahrmeta, ka winsch gan pee tehwa nahwes wainigs; ari bijahs no mahtes un brahla un ziteem radeem. Nesinadams, ko nu dariht, winsch padohmu prastja no sawa drauga Fritscha. Schis atbild: nu astahsi Dohri, tu

ne-efi pirmais, kas sawu bruhsti atstahj, un nebuhs beidsamais. Pehteris nu teiza Frizim no ta raksta, ko winsch Dohres mahtei dewis; tas raksts gan esohf fadedsinahs, ka Dohre teikufi, bet kas to war finah un tizeht. Bille un Juris ir gudri laudis, gan nebuhs to rakstu fadedsinajuschi. Frizis, gudras sehns, dohd Pehterim to padohmu, lai mellejoht Dohri peerunaht, ka ta winu atstahj; lai Dohrei fakoh, ka winsch wehl tagad winu newaroht apnemt, lai wehl gaida, gan apniks gaidoht. Pehteris scho padohmu peenem un wakara no-eet pee Dohres. Schi winu mihligi usnem un us winu faka: nu taws tehws ir miris, kas tewim leedsa mani nemt, tegad tu wari mani apnemt; tu nu wari dariht, kas tewim patihk; tapat ari runaja Juris un Bille. Bet Pehteris atbildeja: tagad es to newaru. Dohrei wehl wajaga gaidiht; ko laudis fazib, ja es tik ahtri pehz tchwa nahwes prezefchohs. Dohre atbild: tewim gan schehl, ka lu mani efi usrunajis; jau manu, ka tu tagad sahz schaubitees. Es tewim gan wairs ne-esmu pehz prahsa, waj warbuht zita meita tewim labasi patihk? atfaki manim it ihzi waj tu mani nemsi waj ne, tad es ori sinachu, kas manim jadara. Ari Bille sahk blaut un ismet tahdus wahrdus, ka Pehteris pamana, ka tas raksts nau fadedsinahs. Pehteris pahribijes no Billes wahrdeem melle Dohri apmeerinah un eebrohchinah, un peeleeft wehl to wahrdus: es tewi ne-atstahschu, bet tewim ir jogaiwa, — un aissbehdsa. — Pehz 2 deenahm wehl weenieis ar Dohri meschä fotildams winsch tapat faka loi gaida; Dohre prasa: zit ilgi? Masa-fais wehl pušgaou. Dohre apniksi gaidiht, ua jau minidama, ka Pehterim nau labs padohms, atbild winam: tu mani gan dohmä pee-wilt? waj tu ari efi apdohmojis, kahds launs manim buhs ja tu mani atstahj! Jau tagad laudis schä un ta no manim runa, es wi'a panesu, zeredama, ka tu mani apnemsi. Tu dohmä mani tik ilgi necoh, kaneh manim buhs tewim ja-atfaka; tewim tad reksa n-fatehs, bet kur es tad pasifchu?! Pehteris atbild: tewim 'as roksts, ko tu b-h-dajees. Tas raksts gan buhs fadedsinahs, atbild Dohre; bet to es tewim jaku, ja tu to laicu ta wehl wiljinas, iad joi manim pohts buhs. Pehteris wehl apfohlahs scho wakaru ar mahli runah, bec nerunaja ne scho wakaru nedis rihtä, nedis pehz rihtdeenas; ari pee Dohres winu neredsjea. Treschä deenä Dohre pa ze.u eevama redseja wezo Liparteni winai pretim nahloht. Ne zit tak! no zela us lauka meitas un seewas no bedres kartuylus lassja. Dohre pee-eet wezai Lipartenei itin tuwu klah un us winu faka, ta ka wisi laudis war dsir-deht: „Nu, wiromahrt, ka juus klahjabs, gan 'not sawu wedelli apmekleht?“ Wezä Lipartenee schohs wahrivs dsirdeama paleel fackana un bahla no dusmahm, fcreen Dohrei wirsa ua dohd wirai ar karwi, kas rohka bija, us galvu, ta ka Dohrei lakats nocht no galwas. „Es ne-esmu tawa wiromahte, tu st. . . . tu gan dohmä mani preeskch wifem laudihm apsmee, es tewim rahičchu!“ un atkal Dohrei dohd par galwu. Dohre atbild: ficei, fiteet; behrnee apfeklahjabs no wezakeem ari fiteenus panest, es juhsu wedelle esmu un valikschu! Wisi lauvis us lauka fimeijahs un Lipartenei favz, lai jel sawu wedelli nenosit. Wezä Lipartenee schvahkdama un puhsdama oisgahja mahjäas. Mahjäas dehlam wi'u scho leetu isteiza, un pahrmel winam ar zeeteem wahrdeem, ka mahli peekrahpis; ja winsch buhtu Dohrei riktihi atteizis, tad Dohre nebuhtu winu ta preeskch wifas pasaules apklunoju. Ahtraki netijefchu, ka tu Dohri atstahjis, kamehr tu ne-efi ar Anneti usfaulks. Tonä paschä deenä wakara ar Dohri fatidams winsch tai zeeti pahrmel, ka ta mahli tik zeeti aistikus un aissfaitinajus. Dohre atbild: es to tihcham esmu dariju, tu bishstees no zilwekeem un flehpi, ka es tawa bruhste esmu, un wisa pafauli fin, ka tu efi mans bruhgans, nu tewim wajadsehs mani apnemt. Ko tu behda par mahli, esfim pee mahzitaja, peemini jel, ka tu nodeewajees un apfohlajees mani launä ne-atstah. Pehteris nefinadams ko atbildeht grohsahs un faka: es tatschu newaru mahli isdsiht, tu un mahte ne muhscham newar weenä mahjäas lohpä dshwoht. Dari, ko gribi, tagad es tewi wehl newaru nemt; es esmu jau deewsgan pee tchwa nahwes apgrahkojes, nu manim wehl buhs mahli no mahjähm isdsiht un wifus radus apkaitinah. — Dohre redsedama, ka Pehteris wairs nemas nedohma winu nemt un newaredama sawu firdi waldih, esfauzahs, tu efi tahds pat kahpneeks un blehdis ka taws tehws; ja tu par mani neka ne-istaisees, tad atstahji mani, es esmu ar meeru, es esmu apnikusi us tewim gaidiht, un noraudama giedsenu no pirksta, ta to sweda Pehterim pee kahjahn un faka: nu tu wari eet, mehs esam schirkli, lai Deewa tew palihds, un ar scheem wahrdeem Dohre raudadama aissfrehja prohjam. Pehteris palika ka nodurts, un aiss-wilkahs dohmigs un noskumis us mahjähm. Ka Dohre winam attei-ku, tas winam bija pehz prahsa, bet bijahs no Billes lahsteem un

no ta raksta. Dohre mahjäas isteiza wisu Billei un Jurim, blahwa un raudaja, pahrmel Jurim un mahtei, ka tee winu peerunajuschi ar Pehteris eelastees, nu winai zits nekas nou jadara, ka ja-eet upé; jo tahdu faunu newaroht panest. Bille atbild: ko tu raudi, buhs wiss labi, gan redsesi ka winsch tewi wehl apnemt. Dohre atbild: es winu wairas negribu, bet mahte faka: buhs wiss labi. —

Pehteris mahjäas pahrnahzis isteiza Frizim, ka Dohre winam atteiku. Frizis preezajahs un fabar Pehteri, ka winsch tahds dohmigs; „nu nekawejees un apnem Anneti, ka ta wiltineeze tewi no jauna ne-apbur.“ — Pehteris atbildeja, ka wiss buhtu labi, ja nebuhtu tas raksts. — „Ak neeki ar to rakstu!“ Frizis faka. — Kahdas deenas pehz tam, kad Dohre Pehterim bija atteiku, atnahza Pehtera brahli, Kahlris. Winsch bija pilsehüta bijis pee adwokata, pee tahda adwokata, kas no likumeem mas ko proht, bet dauds ko proht no wiltibas. Tahdi wiltineeki nemahk laudihm eckch prozesehm pilsehüta um labu padohmu doht, bet tikai mahk laudihm no kules naudu isstrohpt. Pehtera brahlim bij ar Schihdu proze, un ka jau laudis mahk dariht, negahja pee mahzita wihra, bet pee tahda rihku greeseja. Pilsehüta bija Pehtera brahli, scho un to no ta adwokata dsirdejis, ko waijodseja Pehterim teikt. Pehtera istabä us krehsla nofahdees winsch faka: „Klauses Pehter! kas tas par stiki ar to Dohri? tu efi winai rakstu dewis un apfohlajees w'na aismalsah 800 rubulus, jeb winu apnemt.“ Pehteris prasa: ka tu to fini? — „Biju schodeen pee adwokata pilsehüta ta Schihda pehz un tas manim teiza, ka wezais Juris ar to rakstu pee wisa bijis, lai tewi issuhds,“ brahli atbild. „Un to tas adwokats teiza?“ Pehteris prasa. Brahlis atbild: „Ko teiza? ka tewim waisag, waj to naudu mafsaht, jeb winu nemt, un ja newarefi aismalsah, tad wiss towu mantu pahrdohs.“ Breesmigi isleelijahs, ka winsch tewim tahdu putru eemaishs, ka nemas newarefi isehst; wiss esohf jau bijis pee augstakahn teefahm, un wiss teefas-kurgi teikuschi, ka tewim waisag paspehleht. Pehteris paleek itin behdigs; newar leegt, ka winsch to rakstu dewis, bet Dohre winam teikuschi, ka tas raksts ir fadedsinahs; ari winsch nau Dohrei atteizis, bet Dohre winam. Brahlis faka: to jau teizu tam adwokatam, bet winsch atbildeja, ka tas nau nekas, un ka tu peerahdisi, ka wina tewim atteiku? wisa arweenu wehl gatawa pee tewim eet. Wakars jau bija un brahli taifahs eet us mahjähm. Pehteris luhds, lai jel mahtei neka nejaka jeb ziteem zilwekeem; bet brahli atbild, mahtei gan neteifchu, bet laudis jau wiss fin, — un ar scheem wahrdeem wissch aissgahja. Nu Pehterim un Frizim bija ko runah un gudroht. Frizis gudro sozidams, tewim waisaga Dohri peerunaht, ka wina to rakstu atvoht; warbuht buhs ar meeru ar 50 jeb 100 rubulu un tikkards tu wari doht; es esmu kohdus 100 rubulus fakrahjis un tohs es tewim dohchus; tewim ir jarauga ar Dohri fatiktees sleveni, kur Bille un Juris nereds. Frizis ari apnemahs Dohri wakteht, waj to nedabuhs kur us plazi redseht. Ohträ deenä winam ari riktihi isde-wahs ar Dohri us zeka fatiktees un ar winu runah; gan neteiza, ka Pehteris grib ar winu ar naudu falikst, bet Pehterim esohf schehl, ka no wisa aktahpusées, lai Pehteri gaidoht schowakar masä bisfité pee upes. Dohre, kas arweenu wehl Pehteri miheje, ari apfohlahs, un wakara, kad jau tewis metahs, dewahs us to norunatu weetu. Pehteris jau bija preeskchä. Dohre prasa: ko tu no manis gribi? Pehteris atbild, waj tu riktihi mani atstahfi? es jau zitu newaru nemt; buhsim aktal labi; kamehr tu mani atstahjus, manim tahda smaga firds — es tewi newaru aismirst. Dohre, ka jau pee tahdahm weegltizigahm meitahm mehds buht, ir ari tu ar meeru, bet prasa: kad, tad mani nemsi? tu fini, kahda es esmu. Pehteris atbild, laudis runa tikkards no ta rakstu, un ka tu mani fohli fuhdseht, atdohdi manim rihtä to rakstu, tad festdeena eesim pee mahzitaja pee falkschanas. Dohre atbild: es to rakstu dohchus, ja tik to waru dabuht. Juris fohlijahs to rakstu us pilsehüta pee adwokata nonest. Nihtu wakara tu mani wari sché pat gaidiht, ja es to rakstu wareschu kur useet, tad es tewim to atnefchus, bet waj tu ari sawu wahrdus isplidisi? Pehteris nodeewajahs un nosohlahs, — un Dohre aissgahja. Mahjäas pahrnahkli Dohre mahtei un Jurim teiza, ko Pehteris ar winu runajis, bet abi nesauj to rakstu atvoht, pehz kahsahn winsch to rakstu dabuhs. Dohre israudahs un isluhdsahs, bet wiss welti. Kad mahte aissgahjus guleht, Dohre wehl wifas malas pehz ta raksta ismekle, bet ne-atrohn, ko melle. Ohträ wakara Pehteris atkal Dohri birfitee pee upes sagada. Dohre raudadama winam isteiza, ka Bille to rakstu winai nedohd; tuhdal pehz kahsahn wisa fohla to rakstutewim atvoht; es esmu deewssin ka luhgusees, bet wiss welti. Pehteris wehl scho un to runa. Dohre buhtu ar wiss ar meeru, ari wehl waretu kahdas

nedelas gaidiht, ja tikai sinatu, ka winsch darihs, ko fohtijis. Pehteris nesaka neka, bet paleek kahdu brihdi tahds dohmigs un tad ka zaur sohbeem faka: esim us mahjahn, bet nahzi gar upes krastu, jo manim diktii slahjst. Dohre gan negrib eet, bet Pehteris peerunaja Dohri ar mihsigem wahrdeem un Dohre gahja lihds. Tani paschä wakarä meschafarga palihgs Fehkabs Chrgel, sawu meschu waktedams, nezik tahl no upes krasta bija us zelma noschdees un taifija pihpei uguni. Dikti tumsch bija, ka no 10 fohtu newareja zilweku paftit; sehdedams un smehkedams winsch us reisi dsiredeja, ka feewischka balsf ceblahwahs: „Ak mihsais, mihsais, es atdohschu wijs, es wijs darihs, ko ween gribi, bet nepanem manu dsihwibü!“ Pehz tam dsiredeja, ka kahda smaga nasti uhdensi kristu, un tad wijs bija kluß. Meschafarga palihgs nu gan nostraigaja to upes krastu, bet us ohtru puji upes buhdams newareja to laipas weetu tumfibä atraft, ari bishdamees no slepkaveem iskuhlahs no mescha us plawn, kur gaischaks bija. Mahjäas pahrnahzis winsch gan teiza, ko dsiredeja, bet ko nakti lai dara. — Bille un Juris newaredami Dohri mahjäas fagaidiht un labi sinadami, ka Dohre aissgahjus us birsi pee upes ar Pehteri runaht, pehz pusnachts aisskrehja pee Pehtera, bet Pehteris jau bija sawä kambari un guleja; Dohri winsch nemas ne-efohrt redsejis. Wijs nakti Bille un Juris Dohri mukleja, pret rihtem abi blaudams aissgahja us mahjahn. Preeschpusdeenas gani lohpus pee upes dsirvinadami eeraudsija Dohres lihki upé. Mu gan laudis faskrejha, ari stelleja pee pagasta preeschneeka, to lihki iswilka un aissnaja us mahjahn. Bille lihki redsedama palika tihi rä hprahrtä, plechä sawus matus, laudeja un blahwa, ka bailes klausites. Bits nau wainigs, ka Pehteris; laudis us Billi nemas neklauftijahs, jo ta bija hprahrtä. To leetu ujdewa pee teefahm un Juris vee teefahm isteiza, ka Dohre wehl to wakaru gahjus us birsi ar Pehteri runaht, isteiza ari to stiki ar to rasktu un to prezschchanohs. Pehteri sika teesa sanent un zeetumä eclift, bet Pehteris leedsahs, winsch to wakaru nemas ne-efohrt ar Dohri runajis, gan gribejis eet, bet galwa fahpejus un negahjis. Dohre gan buhs pati upes gahjus, jo to jau fohtijus darht, ja winu nenems. Teesa gan negrib tizeht, jo meschafarga palihgs skaidri dsirdejis to blauchanu un luhgschanu: „Ak mihsais, mihsais, es wijs atdohschu, es wijs darihs, nepanem manu dsihwibü!“ Pehteris atfauzahs us Frizi, ar ko winsch wijs wakaru lohpä weenä istabä bijis. Frizis preesch teefahm aizinahts isteiza un avswehreja, ka Pehteris pee Dohres nahwes nau wainigs, jo winsch ir wijs wakaru ne sawu kahju no istabas spehris. Mehs abi, ta winsch leezinaja, jau 5. pahrnahzahm no lauka mahjäas un gribedami nakti kult, kritahm, kad bijahm wakarinä pa-ehduschi, guleht; gan nekuhlahm, jo weens no teem kuhlejeem bija flims palizis, ari labiba wehl nebija labi ißschuwus; Pehteris nau no istabas aissgahjis ahra, un ko teizis, to ari Frizis opswereja, neko par mahzitaja un teefaskungu wahrdeem nerchkinadams. Ari Tröhne pee teefahm faulta, isteiza ka Pehteris tuhdal pehz faules no-eeshanas pahrnahzis ar Frizi mahjäas, un ka wina nau winu redsejus us plazi ejam. Frizis un Tröhne bija leeli draugi. Pehz tahdas leezibas islaida Pehteri no zeetuma un winsch lohpä ar Frizi aissbrauza us mahjahn. Ohträ rihtä Frizis skatahs us Pehteris un Pehteris us Frizi, labi draugi ir eelsch weenä nakti sweschineeki palikuschi. Lihds schim weens ohtram ustizeja, weens ohtram palihdsjeja, bet nu weenä nakti wijs pahrwehrtees. Slepkawa newar ne-pateegam swehretajam, un schis newar slepkawam ustizeht. Frizis newar Pehteris un Pehteris newar Frizim azis skatitees. Tas slepkawa bihstahs no ta wilitä swehretaja, un tas swehretaja no ta slepkawas. Lihds schim Pehteris bija tas faijneeks un Frizis tas pufis, nu bija Frizis tas faijneeks un Pehteris tas pufis. Kohpä wehl weenä kambari guleja, bet kad Pehteris nakti schahwahs augschä un scho un to mурgoja, tad jau Frizis sinaja, kas tas ir — un kad atkal Frizis wahrtijahs gultä un newareja guleht, tad jau Pehteris sinaja, kas no wina to meegu aissden. Kad kahdu masu trohksni dsirdeja, kad peles kur paknabinaja, tad abi schahwahs augscham; strahdaht nebija lustes, jo slepkawa un nepateesa swehretaja darbu Deews newar swehrtih; ehdeens nesmekeja undschreens bija ruhks palizis. Us krohgu nezehla nei sawas kahjas, jo laudis tik baillgi un greis us wineem skattijahs; ne Schanis nebijä drohsh wineem rohku paftneeg, gan sneedsa, bet ta ka ar pirkstu galeem. Kad Pehteris jeb Frizis kaut kahdam drongam jeb paftstamam us benka blakus paftedahs, tad jau sehdetajs paftchahs un noschdahs kur tahlaku. — Kains un Judas newar ilgi kohpä dsihwohrt, weens bihstahs no obtra. Pehz kahdahm 4 nedelahn Frizis sanehma sawas leetas un aissgahja prohjam us pilsehtu, jo dohmaja, ka zitur kur, kur Pehteri neredschs, warehs to

grehku, ko darijis, peemirst. Sweschi laudis wiwu nepafihstoht, warbuht ka pee swescheem warehs dsihwohrt. Aissgahja us pilsehtu, bet us pilsehtu arizaisgahja ta nepateesa swehresta fohts lihds; no pilsehta aisswilkahs us Kreewusemi, jo tahlaki, jo labaki; beidsoht palika, ne-war sinah, kur; Pehterim sinu nelaida; ko ari laidihs, jo Pehteris jau sin bes sinas, ka winam klahjahs. Pehteris nu gan ne-aissgahja no fawasdsimtenes, dsihwojaturpat, bet dsihwoja noskumis un behdigas. Gahja un strahdaja, bet ar smagu firsi, bes zeribas. Gahja, kustejahs, bet galwu nokahriss. — Mahte peerunaja Pehteri, lai nu nem seewu, Dohre noslizinajusees, bes faijnezes newaroht buht, — un Pehteris ari apnehma Anneti. Annete, ka jau tahdas weeglas meitas dara, neka nebehdaaja par lauschu walodahm, ja tikai war wihru da-buht, un lai tas ari buhtu slepkawa, ari nehma Pehteri, bet gan nau jasaka, ka wini dsihwoja. Pehteris mas ko par Anneti istaisijahs, jo newareja Dohri un sawu grehku peemirst. Annete, ka jau tahdas lohgu sehdetajas, bija flinka, leyna, beskauniga seeva, par sawu mahju- un dsihwes-buhschanu neka nesinaja, guleja, zif ilgi meegs nahja un lika meitahm dariht, ko grib. Guleht, labi ehst, puzetees, plahpaht ar ziteem seewichkeem, tas bij winas darbs. Ar Schani tureja leelu draudisbu, ar to brauza us pilsehtu, un skrehja, kur kahds weesibas wakars bija, jeb kur danzoja. Pehteris no sawahm firsd-behdahm pahrnemts lahwa winai dariht, ko gribjeja. Deenä Pehteris strahdaja sawu darbu, wakarä winsch sehdeja weens pats sawä kambari un lasija grahmatä smagi nopusdamees. Basnizä nespohra sawu kahju, jo newareja lauschu azis un winu galwu kraitshani pa-nest. Katrä wakarä, kad jau tumsch palika, winsch aisswilkahs us birsiti pee upes un nofekhdahs tani weetä, kur beidsamo reisi bija ar Dohri runajis. Galwu us rohku usmetis winsch kahdu stundu sehdeja un dohmaja, nopusdahs un nowaidejahs, bet firds winam nepalika weegla. — Wezä Bille bija pusgadu pehz Dohres nahwes nomirüs flinneku namä, jo bija hprahrtä. Wezais Juris nihldams nihla un katrä nedelä sawu johstas fiskmu sawilkia par weenu zaurumu schau-raku. Wijs laudis sinaja, kas Pehterim kaisch, bet neweens zilweks nedrihkhsteja winam neka pahrmest, jo teesa bija winu islaidus un par newainigu isspreedus. Wijs ari no wina bijahs, jo winsch bija ta ka kahds spohks, bahls ar eegrimuscheem waigeem, ar ga-reem mateem un ar strupu bahrsdu. Ta Pehteris nodsihwoja 7 gadus, wina buhshana bija wijsai pakritis. Annete wijs pahr-laida. Kamehr wehl mahte dsihwoja, wehl wareja dsihwoht, bet mahte pehz 5 gadeem nomira un nu bija pohts. Pehterim bija wijs ween alga, lai eet, ka eedams. — Kad jau tas septitaas gads gahja us beigahm, tad weenä wakarä atwehrachs Pehtera kambari durvis, un eenahza itin swesch zilweks ar firmu galwu, bahlu waigu un eegrimuschahm azihm. Sweschineeks dohd Pehterim lab-wakaru, un nu Pehteris pee tahs balsf paftst Frizi, pazelahs no frehla un paftneeds winam rohku, tohs wahrdus peelidams: „Labi, ka tu nahzi, nu eesim abi, es ilgaki tahs mohkas newaru panest, es eeschu un sawu grehku pee teefahm usdohschu; warbuht, ka Deews zaur Jesu Kristu tad manim buhs schehligs, kad es ari no laizigas teesas buhshu sawu algu dabujis.“ Frizis atbildeja, us to ari es esmu nahjis, esmu deewssin kur bijis, bet tas grehks, ko esmu darijis, nau mani neweenu azumirkli atstahjis, newaru fa-was firds pahrmeschahu ilgaki vaseest; ari es esmu nahjis sawu grehku teefahm sinamu dariht, nu ir labi, nu waram abi eet. Un ari rikligi ohträ rihtä Pehteris aissbrauza pee pagasta-teefahm un brahla dehlaam lika mahjäas norastih. Mahjäas pahrnahzis winsch nogahja pee wezä Jura un tam fazija, ka wina brahlis tam katu gadu 25 rubulus naudas dohs; noluhdsahs Jurim, lai peedohd wijs to gruhtumu, ko tam darijis, — un tad ar Frizi kohpä aissbrauza us pilsehtu un abi pee augstakahm teefahm sawus grehkus isteiza. Septinus gadus mehs esam to nemiriamu tahrpu un to degoschus uguni sawas firdis zeetusch, nu mairs nespohjam; nemeet muhs un darait ar mums, ka mehs pelnijuschi. —

Teizama grahamata.

Avishu sludinajumä laiju, ka vehrni eesahktis Kreewu-Turku kara apraksts ar wirfrakstu: „Kara-kronika jeb Kreewu-Turku karsh 1877. un 1878. ir nu pilnigi isnahjis 11 burtnizas jeb mäsas grahamatianas. Steidsohs to nopirkli un atradu to par teefahm labu grahamata. Winu lajohrt war noprajt, ka farakstitees (Lappas Mahriuschi) ir teefahm puhles peelizis, lai schis leelais karsch tap-tu pilnigi un faprohtami aprakstih, kas winam deewsgan labi is-deweess. Grahamatas waloda ir skaidra un faprohtama, papihris

9. (21.) Mai 1879.

Bastuzas un ffohlas finas.

Weens Kungs, weena fristiba, weena tiziba.

Nahditajš: Sinas. Nahds wahds par Latveesdu attihstichanoħs. Seħġelgħedjen. Dahwanas. Jelgawas latw. vilheha draudje. Misiones lapa.

Giras.

Wentspils kreisfokohlas padagogisks konsels dara sinamu, ka preefsch wiseem teem laufskohlu un privatfokohlu fokohleneem, kas grib farwu karadeenesta laiku us 4 gadi pa-ihjsinah, tee eksami tiks Mai mehnēj pēhjpusdeenās kreisfokohlas namā notureti.

Uf Rihgas mahzitaju sinodes ir norunahts, preefch turenes Wahzu draudschm nahkofchà gadâ Dohmes basnizâ fwehtift misiones fwehtkus.

Englantes leelā bībēlu beedribā ir nodohmajusi nahlofchā
laikā liet drukāt Latveeschi Jaunas testamenteš oltawformatā.

Par pasaules galu Deewatizigeem ir sawas dohmas, ko tee is svechteem raksteem smetahs. Pasaules gudree atkal is sawu paschu gudrofchanu awoteem smet sawas dohmas, bet ta nelaime, ka tur katru to lepnu pili, ko weens dohmajahs usbuhwejis, ohts it ihseem wahrdeem atkal apgahsch un ta eet ar weenu joprohjam. Nesen Berline weens no flaweneem profesoreem Dubois-Reymond tureja preefschälaifschana par „pasaules galu.“ Winsch fazija, ka wifahm tahm fernalahm gudrofchanahm, ka pasaules gals nahfschoht zaur uguni, neefoht nefahdas grunts. Ta leeta buhschoht pawisam zitadi. Wifa kustefhana un dñshwiba schè wirs semes rohdotees zaur faules gaismu. Bet faule weenumehr gaismu ißtarodama sandeschoht sawu gaismu; wehl til 17 milionu gadu tai peetfschoht ar gaismu. Lihds ar suhdoschu gaismu ari filtums suhdoht; ledus no semes poohleem arween wairak isplatischotees, zilwei stumfchotees arween wairak us ekwatora lihnijas puß. Zaur suduschu gaismu ari semes greefchanahs palif schoht lehnaka, beidsoht faule palif schoht par tahdu farkanu lohdi. Zilwei flehpeschotees alås, dñshwofchoht til wehl no siwihm, jo zita wairs nebuhschoht. Pasaules gals tad buhschoht, ka wifs paleek par weenu ledus piku. Tahdu gudribu dsirdoht, gan Klausitajeem aufst ap firbi metahs; til to eepreezinaschana profesors wineem dewa, ka wehl 17 milioni gadi laika esoft, ta tad wini wehl nedabuschoht nofalt. Ta fkan weena no tahm zilwei gudribahm. Nahks zitas, kas atkal flanehs zitadi, kamehr peepildisees, ko Deewa wahrs faka „par pasaules galu.“

Kahds wahrs par feeweeshu brihwibn. Ir weenu leelaks
tahs tas ne-apprezetu feeweeshu skaitz. Berline nesen ir faslaitiju-
schi 44 tuhlestschti usauguschu meitu; tad nu tur wehl skaita sklaht
tahs atraitnes, tahs prezetahs feewas un meitas, kam wifahm japa-
nihds fanejeem maißi pelnih, tad tai weenā Berlines pilsehtā war reh-
kinaht lihds 150 tuhlest. feeweeshu, kam waj nu schahds waj tahds
feeweeshu darbs strahdajams. Tur nu newarehs wis noteikt, ka fee-
weets ar sawu darbu lai nesper kahju par fawas mahju dñshwes fleeg-
sni. Bet tāpat jafaka, ka te ir gan weeta gudroht, pee kahdeem dar-
beem ihsti lai feeweeshem to dalibu eerahda. Mehs newaram leegt,
ka feeweeshi spehj it labi augstu skohlu mahzibas eeguh, bet lad re-
dsam, ka no tahn studeeretahm dahnahm, kahdas schur tur Amerikā,
Schweizē un ari muhsu paſchu walsti dabuhn redseht, kas par dakte-
reem u. z. studeerejuschas, isnahl lohti dauds tahdu, us ko pateefi nau
mihli azis mest, ka tahs, kas sawu firdi til tahu pahrlausufchās, ka
winahm tas neko ne-istaifa, ar wihrischku studenteem fehdeht weenos
benkös, tahs nejaukahs kaites aptauſtih, ir pat likkus graiſht, ka
tahn ta skaitā feeweeshu launiba sen ir sudusi, firds zeeta un nemih-
liga valikusi un prahs atkal drihsak us wifadeem nedarbeem lohti valā,
— peeminam te, ka tais sozialistu, nihilistu un zitu waldbas preti-
necku pulsos atrohdahs wispirms schihs studeeretahs feeweetes, kas
sawu dabu atmetuschas un par gaifa grahbellehm valikuschas, — tad
mums gan jadohnā, ka schee augsto mahzibu zeti newar tas pirmais
padohms buht, ko dohd, ka feeweeshi lai sawu maiſiti peln. Atleef
wehl dauds ziti, kur feeweeshi war un warehs wiſā svechtibā strahdahrt
un valik zelds, kahdi ar winu dabu it labi fa-eet kohpā. Slimu kohp-
schanas darbi ir weenos tahds darba launks, kur mehs wihrischku ar gohd-

bijaschanu luhlojam un allaschin luhlosim us feeweefchu darboschanoħs. Andeles weetās, pasifikatorðs un kangelejās ir jau stipri fahkts feeweefchu spehkus amatoðs stahdiht, tur jau tagad dauds tuhktoschas nepreżetu peln it labi un goħbidi farwu maissi. Taħdas weetas buħtu weħl wairak usmeklejjas un feeweefsheem atweramas.

(N. Ev. R. Zeit.)

Kahds wahrds par Latweefchu attihstifchanohs.

Ikkatras tautas labumi un laumumi teek grahmatas un laikrakrastos ussihmeti; katas tautas attihstishanahs ir ka wezobs, ta ari jaundos laikos gaismu zelta, un katas tautas zenteeni un warenee darbi nau ari mums siweschi palikuschi; tapehz wehl wairak buhs mums ar paschias tautas zeleem it fewischihi weenam ohtru eepasihstinaht; un ta tas jau ir notizis un orween wehl noteek Latv. laikrakstos. Ta tad nu ari dohmaju un zeru, ka schihs rindiras neds muhsu, neds ari zitas lahdas tautas lohzeiktam waretu buht par peedausischanu, t. i. es runaschu til no peedisihwojumeem un notikumeem. Newis ween Latv. laikraksti nefs sinas par Latv. „us preefchu eeschanu,” bet ikkatriis, kas til „zik nezik” galwu pazehlis, faka, ka „Latweeschi ir stipri us preefchu gahjuvchi.” No weenas pusies nemoht, ir es to paschu faku; bet kad nu weenam jeb ohtram „zik nezik” galwu pazehluscam jauta, kas ihpaschi puschiho Latv. tautas attihstishanohs un stipru „us preefchu eeschanu?” tad, neschaubigi tohp atbildehts: „Teateri, grahmatu-krahtuves un — skohlas.” Wehl zeturto pihlari — starptautigo kultur-fadishwi klaht nemoht, ir pateesi katas tautas attihstishanahs us 4 stuhra akmineem dibinata. Schihs leelahs, neschkohbjamahs ehkazdibinaschanu usrahda wisai zilwezei wezahs Greeku un Rohmeeschu tautas, Amerikas brihw-walsts un wifa Wahzija. Pee schihs teefibahm war kluht katra nodibinata tauta, ja tik winas daba us tam nesahs un ar ne-issmelameem weenprahtibas - awota spchkeem pee schihs chkas strahda. Bitadi turpreti ir pee mums Latweescheem. Muhsu dohmas un zenschanahs tinahs ap jo leelaku skremeli, neka mehs pehz par waijadfigu atrohdam; dauds reif eesahlam jo leelu, plaschu ehku buhweht, kuru pehzgalu feenas fahk schkohbitees un ari pa datai eekricht. Negribu wis teikt, ka tas wifur un arween noteek, bet tagad til nemschu par peemehru Nisputi ar apgabalu.

Breeksch Lahdeem 6 seb wairak gadeem atpakaal nopyrla Ch. Trautman k. Alispute namu, eerikteja restoraziju, un, ka jau dauds reis mehds buht, tauteetis buhdams eeguhwahs few ahtrumā draugus un ustizigus weefus. Lihds ar to fahkahs teatera apspreeschana un, ka israhdiyahs, ari gala mehrki fasneedsa. Tika atwehlehts muischneeku klubā Latweescheem preekus isgahdaht, teateri ar balli isrihkopami. Paganha gads, un lihds ar preekeem auga Latv. zeriba, jo balles pastarpes dseedaja Rohdin k. ar fawu pulzīnu tautas dseesminas, un atgahdinaja ar fawahm skanahm meldijahm publiku, ka, kur dseesmas dīrdam, tur lai kohpojamees, tur mums labi esohts! Isrihkopachana eenesa pahri par 300 rubl. un skoidru atlukumu Lahdus 180 rubl., par kureem grahmatu-krahtuvi eerikteja T. k. pascha namā, sem wina wadishchanas ar nosazishanu: latram abonentam 50 kap. gadā lassifchanas nandas un weenu rubli par grahmatu drohschibū eemakfaht. Atkal radahs jauni beedri un draungi, kas T. k. dauds jeb mas arveen klaht nesa un minetais tika par ihstu tautas wihrū eeslatihts. Latweescheem par preeku un ari par flauu tika latrā gadā teateris ar balli atjaunoti, un daschu reis ari diwreis. Lai nu gan publikas jaunums un skaitis arveen wairojahs jeb masaks netapa, tad tomehr pee tahs paschas senakahs zenas isrihkopachanas summa fahla issikt lihds tam mehram, tā ka 1876. gada teateris ar balli tsrihkopajeem 28 rubl. parahda palika, labu laimi nowehledami us labakeem nahkameem laikeem. Tē starpā japeemin, ka elementarskholotajs Rohdin k. jau agrak bija Alisputi ar saweem dseedatajeem atstahjis un us Rihgu dewees. Pee atwadishchanahs Rihgo kalnā, pee wifas jaunribas un dseesmu skanahm, bijusi nopeetna skumjiba manama paleekamu draugu sirdis. Daschas runas aissgahjejam par peeminu atgahdinaja. Ka kreetns tautas wihrs atstahji fawu pulzīnu bes wadona; un no ta laika bija dseedaschanas

beedriba fchgtā. Gruhts nopushteens! Zilf fmagi tu leez elpoht Latv. tautai? Ar schahdu nopectnibu zihnidamees pedisihwoja 1877. gadu, kurā atkal sahka fataifitees teateri ar balli isrihkoht. Pateefcham labs nodohms! Atkal klubā atwehleja isrihkoftanu ar to finu, ka atleekums pilsehtas nabageem par labu nahtu. Ar schahdu programma us-aizinaschanu radahs jauni dilettanti (spehletaji bes pelnas) un leelā ze-ribā sagatawojahs kates ar sawu lohmu, un taifinibū fakohi, bes re-teem peesihmejumeem wiſi isweizigi spehleja, publikai par apmeerina-schanu. Aisgwewena nedelā bija fmiks zeta laiks, tā ka publike pahr-pluhda wiſu klubas eedſīhwī. Newis ween teateris bij pilns ar skati-tajeem, bet ari balles laikā bij wiſi lambari pilditi ar weesfeem. Bi-fur bij gohdiga un pareisa istureſchanahs tāhdā laikā pee publikas ma-nama, tā ka iklatris angsts lunks wareja no firds preezatees, schahdu skatu ewehrodams, kas nu gan no wairak apgaismoteem Latweefcheem gaifsmā wests tapa; jo no nemahziteem schahdu rihzibū jau neweens nepagehrehs. Publikas jaunums bij tamdehk jo leels, ka ari muſikas lohris bij wiſi ar Latv. dehleem vusichkohis no Talsu apgabala, 10 skaitā, kas sawu mahkslu israhdijs.

Kā jau faziju, publikas jautrumu nekahdi schkehrsli netrauzeja; tikai tad, kad eenahkuſi ſuma ſpehleſajeem tapa ſinama, es faku, tikai tad dascha ſeija ſaweebahs, dascha tauteefcha fruhts ſmagi elpoja ſajusdama. Bija pawifam eenahkuſhi 165 rubl.; 28 rubl. norch- ſinaja wezu parahdu ſegdami, un atlikuſchā ſumma bij iſrihloſchanai iſlektata.

Sinams, ka senakee lohzelki preezajahs, fawus 28 rubl. atpaka dabudami; turpreti Misputes nabagi un winu schehlotaji pawestti gaidija no zeribas pilnas fahktahs leetas kahdu artawu atleekam; un no schi laika beesi mahkoni pahrlahja Latv. apnemchanahs spohguli. Ta pagahja schis gads, un daudsi no pasihstameem T. k. fawu bijuscho ustizibu fahka pamasaam atdissinaht, famehr attezeja atkal jauns 1878. gads.

Kā jau pehz eeraduma, bijuscho leetu newareja pamest aismirstibā; fahla no jauna weenotees teatera israhdischanā, bet jau ar lee-
leem gruhumeem un schlehrfleemi. Bija ispandees, ka klubu us preefsch-
deenahm bes 50 rubl. drohschibas preefsch nabageem wairs ne-eeruh-
mehs Latw. zenteeneem, un bes tam gan atkal wairak līdzstrahdneeku
bija piedewuschees, bet nelad weenprahbibā nefahwahs fawest; un ari
warbuht, ka tāhda it fawada bals — weena paredseschana starpā lau-
sahs, tāhdai leetai weenreis galu dariht. Atmahza teatera un balles-
laiks — aisiwanis, un Latweeschu mehles weetā skali treeza Aispus-
tes pilsoni klubas sahlē, balli fawā starpā iſrihłodami. Ak finehta
paredseschana, zik drihs un zik fahpigī tu teem fawejem rahdees ne-
aismirstibas atminā!

Kad awoti isschuhfchanai tuwu, tad istwihkufcheem leelas behdas rahdahs; tapat notikahs ar grahamatu-krahtuwi, kas slabpa pehz pa-plafchinaschanas un tadhā weidā tehpusees ori newareja fauso publiku atspirdsinaht, un tapehz gandrihs reisē fagajawojahs ar T. f. Mis-putei „ar Deewu“ fazicht. Ap Jahn laiku bij wina nams ar wisu eerikti zita rohkās pahrodohts, un pats T. f., kā Aisputē nebijis, us Nihgu aiszeloja, kur, kā wehlak israhdiyahs, rohshu weetā tik dadschus pluhkt dabujis. Bet ko lai dara, laimes-mahmina daschureis at-greesch muguru, un tā ari muhsu tauteetim gahja. Behz T. f. fohlischanas pahrgahja kā atlifikahs grahamatas, kā ari satra abo-nenta eemakkatais rublis elementarskohlotaja Seeberg f. rohkās. Wehlaku israhdiyahs, kā krahtuwes nauda bij pilnā ustizibā T. f. lihds aiszelojuñ, ko beedribas-lohzelki bes wifas energijas bij at-prasift baidijuschees. Nebuht negribu tizeht, kā T. f. pateesibā fewi un fawus tauteefchus pee tahda kauna staba stahdihs! Pa-teesi, winsch scho pahrikatifschanohs pahrlabohs un lihds-aistezejuscho summu, kura newar leela buht, Aisputneekem pefsuhlihs, lai waretu bijuscho kahrtibu no jauna nogrunteht. Galā waram ar pateesibū veemineht: Lai Deewis dohd, bet ne var dauds!

Gribu zeen. lafitajus eedrohschinaht, fa schi jau dehstita
sehlla Alisputē ne-isnihls, bet us preefchu sels un auglus nefihls,
tad, kad eesfahlunis buhs mehrens un newis ohtradi, fa lihds schim
israhdiyahs. To es tizu un ari ziti tizehs, fa dauds weetās starp
Latv. ir notizis tapat, fa Alisputē; tapehz buhtu no firds wehle-
jams, fa rastohs wehl rakstineeki, kuri schahdus prinzipus gaismā
laisch, kas pateesi leeti der Latv. attīstischanai.

Wehl esmu zeen. laſtajeem parahdā, ſcheijenes ſkohlas eeweiroschanu preekſchā zelt. Wiſpahrige nemoht gan wiſur atrohdam pa leelakai datai jaunus ſkohlaſ-namus zeltus un wehl bubwejam.

un weemu ar ohtru falihdsinajoht atradisim leelu starpibu daschōs atgadijumōs, kā buhwē, tā ari skohlas iſglihtibā un lauschu zenschanā. Atrohdahs pagasti, kuri wairak gahdā par sawu wehderu un duhkano stalli, neks par jaunas pa-audses meeſigu un garigu iſglihtoschanu. Skohlotajus mas eewehro, lai kahds buhdams, kād tik par masu algu strahdā; un behrnus daudstreis mahjās patur, var teem 10 kap. mas behdadami, un ſaka: ka behrnus strahdajoht wairak nopolna, un laſſit jau mahkoht, kā tad wehl wairak waiſaqoht. —

Gruhti, es faku gruhti nahksees tahdeem wezakeem un behrnu apgahdatajeem sawâ laikâ atbildeht par to, ko pee behrneem grehko-juschi buhs. Schis grehks schmehajhs pret Deewu un Keisaru. Kursch zilwezes lohzelis war fewi par beedri Kristus draudse faultees un art pilnigs buht, ja winsch sawu tizibu fahrtigi nekohpj, ja winsch walsts eestahdehm un likumeem pretojahs, tahs daudsfahrtigi pahrkahpdams, gan wahrdöös, gan ari darbös? Brihwiba mums ir dohta — paschwaldiba mums ir dawwata no muhsu Runga un Keisara. Schohs diwus pihlarus, kas mums par preelschturamahm brumahm ne-aismirstibâ spigulo, buhs mums ar meesu un dwehfeli fahrtibâ ustureht; buhs gahdahrt un atsicht winas pastahwoeschohs likumus; un kad mehs wisu ta uszihtigi ar apdohmu isdarijuschi, tad pliwinasees ne-aismirstibas krohni pahr muhsu galwahm, t. i. muhsu behrni un misas pehz muhsu preelsch-schmehm isweizibu schini leetâ panahkt. Bet, deewamschehl, muhsu laikos tohp schi brihwiba, ta fakoh, apafsch fahjahm mihta, ko nule wisa pafolei peerahda jauns sleplawu perekliis, par fahdu tas 2. April Pehterburgâ notizis bresmu-darbë leezina. Solowjews tatstu nebuhs weens us tahdahm dohmahm nahjis, Keisara dshwibu aistilt. Wiswarena debes Tehwa rohka ir atkal brihnischki parahdijsfees un draude mums wifem, zik waijadsga leeta ir, tizibu lohpt un Deewam doht, kas Deewam peeder, un Keisaram, kas Keisaram nahlahs; schee ir wahrdi no muhsu Runga un Pestitaja, kureem pee fids waijag kertees un to mihkstu dariht, ja jo zeeta ta buhtu. Shahdi lautini, ka Solowjews un wina musinataji, to ihsto brihwibu wehl nepasifst; tahdas brihwibas, fahdu wini few isdohmajuschi, nebuht pafole nau, un ja ari tahda fur buhtu useetama, tad drohfschi zeen. Lafit. wareet fayraast un tizeht, ka tahda buhtu dauds fliftaka wifahm tautahm, nela Frantschu paschaplauschana Parisë 1871. g.

Sawu rakstu beidscht wehl tik ween wehleter un luhgt waru, iklatru pagastu fewischki, ka manas rindinas nebuhtu wehjâ runatas; ka lai winas atrastu peenehmigas firdis un katri zilwezes draugu wehl jo wairak, neka winsch pats spehj, usmudinatu us jaunahs pa-audses glihtoschanu meesigi un garigi. Ja tas mums pee firds kerahs, ka mums wezaku nastas janefs, ka mums muhsu peenahkumi pret fawem behrneem no pascha Deewa rohkas nolemti, ari fawus wezakus zeena, gohdâ tureht, tad gan waram drohsci zereht, ka mums muhsu brihwiba par swehtibu pahrwehrtifees, ka muhsu paschwaldiba nelabâ brihdi un negaisâ muhs aisslahwehs pret ugunigahm bultahm, t. i. mehs waldamees zits zitu fawâ starpa ar Deewa schehligu prahtu, un tas Rungs waldis muhs wifus un forgahs ar stipru rohku.

Latv. *Tanis*.

Sehgelgredfens

1

Bij seemasfwehtku wakars, dahrgee mihestibas fwehkti, kur wiſi behrni preezajahs, pee-auguschee un wezifchi atkal atjaunojahs un atgahdajahs aistezejuschohs laimigohs laikus, kur ir wiineem krislikohzinsch mirdseja un wirkus til lohti aplaimoja un tahbus faldus preekus teem atnefa, tahbus wini wehlak til reti dabuhn fajust un peedſihwoht.

Us seemaswehku tirgu bij mundra dñshwe redsama; laudis gahja un nahza un speedahs gar bohdehm kā mudschin mudscheja; katis pa-steidsahs ar eepirkhanu, jo frehflis jau metahs un apdahwinashanas brihdis wairs nebij tahlu, furam neslaitamas masas firdis prezigi puksteja preti, brihdis, us furu behrni ar wiſleelako ilgoschanohs gai-dicht qaidija.

Nabadsigi, bet tihti gehrbees wihrs gahja steigschus gaitschajai bohfschu rindai garam; winsch uelklaufijahs us preezigajahm balsihm, kas winam wisapkahrt atskaneja, neslatijas us raibajahm mantahm, kas tik jausti bij fakravitas, ne — winsch luhkojahs noslumis us semi un jo smagi noyuhtahs, kad basnizswani swehifluwakaru eeswanija.

"Eh, kür nu, draudzin!" weens zits winam ussauza, kas wi-nam preti nahza, nesdams leelu pulku paziņu un kriskložzinu, un par-masuleet tiko winu nefamīna. "A ka nu!" tad Jūbs tas, fajmīn-

Ergart!" winsch runaja tahlak; „gandrihs Juhs nemas wairs nepa-
finu, til skumigs un fa-ihdsis Juhs isskataatees.“

„Ja, meister Krause, es tas esmu, gribu patlaban eet us mah-
jahm.“ ohtris atbildeja un atkal jo dñsli no puhtahs.

„Nu, un kapehz tad Juhs tahds fasskahbis, it ka Jums deewssin
tas gar duhschu baditohs? Sakeet tak, kas Jums notizis?“

„Af, nekas, es pats ihsti nesinu, kas man laisch.“

„Ne, ne, kaimin, ar tahdu atbildeja es ne-esmu meerā; man jasfin,
tur kuppe speesch, un gan jau palihdsefchu, tad eespehjams, jo es tak
esmu kurneekmeisters. Seemasfwehku walara man wajag redseht
wifus zilwekus preezicus, un it ihpschi Juhs, manu mihlo kaiminu.
Tadehl drohshci, ahrā ar to, kas Jums ap firdi!“

„Kad nu Juhs tik laipnis un lihdszeetigs, tad gan Jums to il-
teifschu.“ Ergarts atbildeja; man te schehl, tik gauscham schehl, wi-
fus tohs preekus un lihgsmi redseht — — —

„Tu mihlais Deewin, kaimin,“ ohtris winam eekrita walodā,
„ka tad Jums tas war buht schehl?! Lee mani wihsleelakee preeki, kad
redsu, ka laudis ir preezigi un lihgsmi, un dsirdu, ka is winu fruhthim
atshan tashdas mihlas balsi; us tam es preezajohs jau nedelahn
eprekech un newaru beigt ispreezatees.“

„Man ari ograč nekas nebij mihlaiks par seemasfwehku walaru
ar wina preekeen, bet schogad tas wiss mani apbehdina.“ Ergarts
behdigā balsi atbildeja.

„Kamdehl tà, kaimin? Runajeet tak reis skaidri, ka war pa-
dohmu peedoht un palihdseht.“

„Kamdehl ka newaru fawem nabaga behrniineem neka, it neka
schinkoht, jo napat isdewu fawu heidsamo grafiti.“

„Waj Jums nau darba bijis, kaimin, jeb waj istabu mahleshana
tagad teek fliktaki aismaksata neka ziteem gadeem?“ Krause lihdszeetig
prafija.

„Af ne,“ Ergarts atbildeja, „bet apteeka rehkinums, ko napat
aismaksaju, bij lohti leels; mana seewa un abi behrni bij schogad
slimi, un par sahlehm apteeki bij til dauds ja-aismaksà, ka ne grafcha
nepalika pahraf, un es tatschu drohshci zereju, ka til dauds no fawem
peezi rubleem atlizinafchu, par ko behrneem seemasfwehku preekus
apgaahdaht.“

Krause, labstrodigs wihrs buhdams, bij pa tam diwi rubli isneh-
mis, un kad Ergarts pabeidsa runaht, winsch tohs eespeeda tam fawjā.

„Kas tas, meister?“ Ergarts nosarjis prafija.

„Nu, masa ispalihdsiba, ka tas pee labeem kaimineem jau mehds
atgaditees. Juhs par to naudu wareet preefch fawem behrniineem
ko eepirkit un wehla, kad Jums tee pahris rubli reis atleek, man at-
kal atdoht; bet ar tam nau nelahda steigshana, jo man tagad nau-
das preefch, — ir wehl bes tam faws grafis pahraf.“

„Ne, ne, mihlais kaimin, kas ne-eet. Es to naudu nenemshu,
jo newaru finaht, kad Jums to reis waretu atdoht.“ Ergarts fazija
un sneedsa tohs diwi rublus Krausem atpakan.

„Bet es jau Jums faziju, ka ar to atdohshchanu nemas nau ja-
steidsahs,“ Krause atbildeja. „Ne-eheet tak tahds ehrmohts un no-
wehleet man to preeku, Jums ar fcho masuminu ispalihdseht.“

„Luhdsu, luhdsu, nemohzeet mani ilgak,“ Ergarts fazija, „es
negribu parahdus taifsh, lai waretu fawem behrneem pahjinas pirk,
— es gribu gohda wihrs pasikt.“

„Ko neekus!“ Krause atbildeja, naudu ar nepatikshani atpa-
kat nemoh, „Juhs teefham jo ehrmigs zilweks un es esmu dusmigs
us Jums, ka Juhs man nedareet to patikshani.“

„Nefauojatees wis us manim,“ Ergarts luhdsahs, „peedohdeet
man, ka to nedaru, un eesim abi kohpā us mahjahm.“

„Nu, manis dehl, buhschu Jums atkal draugš,“ Krause fazija,
„bet Jums lihds us mahjahm es newaru eet, jo man wehl schis un
tas ja-apgaahda, un kad panemshu suhramani un steigshohs mahjas pree
fawem behrneem, kas pateesi ar ilgoshanohs gaida us tehu.“ To
teikdams winsch sneedsa Ergartam mihligi rohku un steidsahs prohjam.
Bet Ergarts winam luhkojabs skumigi pakat un fmagi no puhsamees
fazija: „Ja, ja, mani behrni ari gan gaida, bet — welti; tee mani
fagaidoht nelahdus preekus wis nefagaaidihs.“ —

Bij pirmo reis, ka winam nebij eespehjams kristohzianu aif-
dedsnaht, un ruhtas asaras mirdseja nabaga wiham azis, kad
edohmajahs behrni isputejshohs preekus, kas latru seemasfwehku
walaru lihds schim arween til lihgsmi bij pawadijuschi. Peepeschi
winsch noslaujija asaras un aifedsa fawu waigu kahdu brihdi ar
rohlahm, bet drihs ween winsch tahs atkal nolaida us semi un ska-
tijahs ar preeka pilnahm azihm us masu sehglegredsen, kuru winsch

us labahs rohkas foltaini nehseja. Wina behdas likahs tsgaifui
fhas un it preezigā waigā winsch eegreesahs weenā fahnu eelā, tur
winsch kahda foltaleja bohdes durwih posuda. Pehz mos min-
tehm winsch jau atkal isnahza, steidsahs us seemasfwehku tirgu
atpakan un eepirka rakstamahs grahamas, spehlleetas un pehrper-
kohlus; beidoht no pirkas ari masu kristohzianu un steidsahs it lai-
migs ar sawahm montahm us mahjahm. Winam bij labu gabalu
ko eet, jo winsch dīshwoja it tuvu pee vilfehta wahrtēem, bet
winsch bij lihgsmis sawā firdi un dewahs ahitreem fohleem us
preefch, preezadamees par namu lohgeem, kas wiss zits pehz zita
drihs apgaismojahs, tà ka mirdzin mirdseja.

Beidoht winsch bij fawu dīshwojli aifneefis un kahpa steig-
schus pa tumchajahm trephm augscham, ka lai waretu ari pee
sewin seemasfwehku usnemt. Meistera Krauses dīshwojli, kas
ar winu weenā un tai paschā seftā dīshwoja, winsch jau dsirdeja
behrnus deisam un gawilejam, bet pee wina wehl waldija dīshch
klusums. Tagad winsch lehni peeklauweja pee sawahm durwihm.

„Tehws mahjas! tehws mahjas!“ diwi behrnu balsis gawi-
leja aif preekeem tehwam pretim, eekams bahla jauna feewina dur-
wih atwehra un winu laipni apfweizingaja.

„Suhti behrnus tik kambari, mah!“ Ergarts fazija un pa-
lisa seftowidū stahwam, „mehs gribam schinkibas fakrahmeht un
kristohzianu uspuzeht.“

„Mehs jau ejam, teht, mehś jau esam prohjam!“ behrni ka
weenā mutē eefauzahs un peetafija durwih aif sewim. Nu cenahza
tehws istabā un eefahka sawas mantas iskrahmeht. Kats gabals
tika ar preeku apluhlohts; nama-mahte wiss slawea, teiza, ka wiss
lohti lehti eepirkts un uskrahmeja wiss taks mantas pehz kahrtas
us galdu, kuru wina jau eeprekech bij apfegusi ar glihtu baltu
galddrahnu. To daroht aifgahja deewsgan laika, jo nama-mahte
atrada, ka arween wareja wehl labaki uskrahmeht, un ihpschi winu
uslawea weens mass pehperkohla-firdsinsch, kursch, tu wareji lukt
ka gribedams, arweenu ka aprita, tà aprita. Beidoht ari tas
stahweja, ka wareja buht ar meeru, nu tika kristohzinsch widū
eelikts, svezes aifdedsniatas, wiss usbuhs wehl reis no wezaleem
pahrsatita un kambardurwih plati atwehrtas. — Sehns no diw-
padmit gadeem un bishkin jaunaka meitina speedahs gawiledami
eekchā un palikahs ka apstulboti pee lai gan ne bagati, tomehr
jauki apkrauta galrina stahwam. Tikai lehnam issuda pirmā pahr-
steigshana; behrni nu sīfnigi pateizahs fawem wezaleem un faldi
preeki eestahjahs pahrsteigshanas weetā. Gan neweenā namā wiss
plaschā pilsehtā nebuhs to walru kristohzinsch tik lihgsmus un
meerigus zilwekus apspihdejis, ka scheit tai semā istabinā.

Tehws un mahte sehdeja pee foltas krahnes un preezajahs
par behrnu laimib. Tehws īmehkeja meerigi sawu pihpiti un
mahte adija un pa brihscham apmaijsa grīku-beesputru, kas krah-
nes lohdsinā stahweja un patihkamu smarschu isplatija. — Tad
peeklauweja kahds lehni pee durwihm un laipnais kaiminsch Krause
pabahsa galwu istabā un prafija, waj winsch drihst eenahlt.

(M preefchā wehl.)

Preefchā Latv. pilf. drāndse:
no 22. April lihds 5. Mai.

1) Dīsimufchi: Robert Georg Seltin; Johann Friedrich Balod;
Friedrich August Herrmann; Fritz Robert Feldmann; Gottlob Carl un
Louise Anna Spahrs; Emilie Elisabeth Lindemann; Anna Emilie Louise
Grundmann; Lisette Rosenberg.

2) Uffaukti: Waltaiku Klaugu gruntneeks Ernst Rosenthal, fu-
lainis Jelgawā ar Anlihsī Mazkewitsch; atstav. sald. Mahtīna Weißs
ar ait. Lihsi Heinsohn; atstav. feldwebels Dawid Behrīka ar Amette
Therese Gutmann; strahdn. Jahnīs Allīnsch ar Trihni Swirbul; Mahtīna
Alycheneeks ar Lāvihsī Baron.

Direktors, virspilsküngs G. Mirbach.

Jelgawas Latv. pilf. drāndse:

no 22. April lihds 5. Mai.

3) Mirufchi: Dorothea Jenny Jansohn 3 ned.; strahdn. Janis Puhka 50 gad.; atr. Lauriise Lohnert 94 gad.; Otto Swipste 11½ mehn.; Carl Bulfche 1½ gad.; deenestmeita Lihse Buchau 53 gad.;

senakais pagasta skribwerd. Bruhfias pawalstneeks Carl Paul Nöfner 48 gad.; bekera burschis Johann Wefemann 22 gad. N. S.—.

M i s i o n e s l a p a.

V. Sunda-falas.

(Beigums.)

Zew. 2. 11. Tas Kungs isdeldehs wifus pafan-les deewus, un ikweens no fawas weetas winu pee-luhgs, wifas pagann falas.

Winā lapā, mihtee lasitaji, mehs esam apraudsijuschi. Sumatras-falas dsimitus eedsihwotajus, Bateeschus, ka tee, lai gan pawi-fam nemahzita tauta nebuhtu, tomehr zeeni zilwela-gakas ehfchanu, zaur ko noprohtam, ka wifa mahziba un gudriba paganeem nespēhi atnemt svehra-dabu.

Us scheem laudihm preefsch kahdeem 60 gadeem azis meta Ang-leeschu Baptisti, misionars Burton ar fawu laulatu draugu. Schis weenā zeemā laipnigi usnemts sapulzeja wifus laudis un teem issafija tohs 10 baufchus un teem ar ihseem wahrdeem issfahsti ja to pesti-fchanu. Wisi klahbtuhdamo no teem wahrdeem dsili fagrabhti kluftin klatijahs zits us zitu, nesnadami ko teikt: ta fehla bij kritusi augligā semē, bet wina tapa nomahkta zaur Moamedeeschu warenu us-mahfschanohs. 1825. gadā Holantes waldiba panehma to semi un Holanteeschu misionari neko nespēhja padariht. 1833. g. misionari no Amerikas eegahja winu weetā un gribaja no wakara-puses semes-widū eekapt; zaur beseem mescheem, par augsteem kalmem un semahm eeletjahm zaurspeedushees tee isnahza pee apzeetinatas pilis, no kurā 200 wihi ar erohtscheem teem krita wirfū, misionari teem meta ar rohkahm, gribedami runah, bet wisi no schēhpeem zaurdurti krita pee semes; weens ustizigs fulainis isglahbahs ar behgchamu un pafludinaja to behdigu wehsti teem heedreem, kas winus gaidija pee juhrmalas. 1837. g. wehl zits misionars Ellis eedrihfsjehs semes-widū ee-eet, bet ar briesnahm tikai wareja isglahbtees no svehru un zilwelu asins-kahribahm. Cabaki isdewahs ziteem misionareem pee rihta-juhrmalas un us masahm salahm: Bin-tang, Linga un Baaka, kur Holanteeschu misionari wareja masu draudsi falasht. Tagad skaita Sumatra-falā lihds 2000 kristiteem. Muhsu deenās tas misiones-darbs Sumatrā lohti aisskawehs zaur karu, ko Holanteeschu wed pret faveem pawalst-nekeem Atschinas pilfehtā, kas grib Holanteeschu juhgu nogahst.

No Sumatras pret rihteem, ar schauru juhras schaugumu no winas schkirta, ir leela fala Jahwa, kas tagad jau vahri par simts gadeem peeder Holanteeschem, kurū galwas-pilfehtā Batavia leelu andeli wed ar semes bagateem angleem. Seme ir lohti augliga un gaifs wefeligs. Semes-widū walda wehl diwi Moamedeeschu leisari, kas Holanteeschem nekalpo, un gar seemetu-juhrmalahm apmetushees aridsan Aihneesch. Jahwā jau sen strahdā Ewangeliuma misionari no Londones in baptistū mis. beedribas, puhledamees ar raksteem un wahrdeem sirdis atdariht tam Kungam, kas isdeldehs wifus paganudeewus. Gan lauschu sirdzeetiba un Holanteeschu waldiba, kas Ang-leeschu misiones-darbu greisi usluhlo, winu puuhlinu aisskaweha, un 1823. g. iszehlahs karsch starp Jahwaneeschem un winu waldineekem, tā ka tee misionari wairs nedrihfsjehs lauschu preefschā fludinah, bet tik ween kluftin darbojahs ar bihbeles pahrtulkoschamu. Tomehr tas darbs newareja bes augleem pasikt, un 1842. g. misionars Bruckner atrada pee Surabayas pilfehta zeemu, kurā 20 dwehfeles ik rihtōs un wakarōs sanahza us deewaluhgschamu; winu wadons bij senakais Moamedeeschu preesteris, kas zaure misionaru raksteem pee tizibas at-geests daudseem palika par pateefbas leezineku. Wisi likahs kristitees un ahtri ta draudse auga lihds 200 dwehfelehm. Tagad skaita Jahwā lihds 4000 kristiteem. Wahzu un Holanteeschu misiones-draugi Surabayā ruhpigi aissstahw to misiones-darbu, un winu behrni misiones-beedribu eezehluschi apgahdā misiones-skohlas ar tahfelehm un grifelehm.

No Jahwas mehs gresschamees pret seemet, us leelo falu Borneo, kas leelumā lihds Frantschū-semei. Gar wakara un deenashwidus juhrmalahm Holanteeschu walda; seemelōs un rihtōs Malaijeeschu Moamedu tizigi sultani, bet semes-widū osins-kahrigie Dajaleeschu, kas weenaddōs kārōs stahw un par leelaku preeku tura asins-isleeschamu im laupifchanu; uswareteme enaidneekeem no kauj galwas, un jo wairak zilwelu peeres kahds war usrahdiht, jo leelakā gohdā wifsch stahw; wifscheku kapi ar zilwelu peerem isohdereti, un zilas weetas wiherem ne-efoh brihw prezetees, kamehr newar usrahdiht nospreestu skaitu zilwelu peeru.

Zilwelu peeru uparis stiprakais patwehrums pret launeem gareem un slimibahm. Karōs tee schauj ar nogisteteem frehleem. Bet ari scheem laudihm, kas wairak svehreem neka zilwela-likas, buhs to Kungu peeluhgt. Schi tautu usgahja misionari 1828. gadā, kas Borneo apmekleja; un atrada pee winas esam fataisitu druwu. No wineem usskubinata Steines-misiones beedriba suhtija misionarus pee Dajaleeschem, Holandeeschu galwas-pilfehtā Banscherā tee islahpa pee malas un dewahs tuhlit us fawu darba-druwu 1832. g. Dajaleeschu angstakais wifneeks winus laipnigi usnemdamas ar wineem dreja asins-deribu, prohti, tee labōs plezōs eegreesushees asins fajauza ar dsehreenu bikeri, kas wifem kohpā bij ja-isdser. Diflaki semes-widū eegahjuschi tee ar schauschalahn redseja ekas ar zilwelu peerem un zuhku galwahm ispuschlotas, bet Deewawahrdi ari parahdija fawu spēku pee tahm apzeetinatahm dwehfelehm. Banscherā wareja eezelt skohlas, kurās mahzijahs jaunekli un fataisahs us skohlmeisteru-amatu. Jau fahzahs masas kristitu draudses falasitees, bet us weenu deenu ta seedoschā druwa tapa isphostita: no Moamedeeschu tizigeem usmusinati Dajaleeschu nokahwa tschetri no faveem mahzitajeem ar feewahm un behrneem, ziti behdsa; misiones-darbs bij beigts 1860. g. Behz gadeem tikai misiones-beedriba drihfsjehs to darbu atkal usnemt, tohs islihdus-chus draudses-lohzelkus atkal sameleht, tās sadrupuschas misiones-ekas atkal ustaishit. Tas darbs atkal weizahs; tagad skaita lihds 450 kristiteem starp Dajaleeschem. No Borneos pret rihteem ir zetortā leelajā starp Sunda-falahm: Zelebese, Kalnaing sala ar tschetri schaurahm pussalahm, kas kā rohkas grahbstdamas issteepjahs juhrā. No 1677. g. Holanteeschu walda par scho falu. Lihds 16. gadusimtenim falas eedsihwotaji bij pagani; ap to laiku Portugijschi un Moamedeeschi reisā eenahza tai semē; semes-kehnisch gribedams weenu waj ohtru tizibu peenemt suhds, lai abi winam peewed diwi wišgudrakohs no faveem preestereem, kas winam fawu tizibu mahzitu. Bet Jesuiti bij aisskawehs; tad tee atnahza, tad kehnisch jau bij Moameda tizibu peenehmis un ari faveem laudihm usspeedis. Bet seemelu teesā ziti laudis no usspeestahs Moameda tizibas wehl bij mas aiftiki; scho semes-strehki fawz Menehase. Te weens Holanteeschu misionars fludinaja to Ewangeliumu un dabuja zitus kristiht; bet pehzak tas darbs tapa peemirfs; 1820. g. Holanteeschu misiones-beedriba to atstahto druwu atkal usnehma, wezee kristiti kohpā ar paganeem kahrigi peenehma Deewawahrdi. Weenā zeemā wezs saldots, kas kara-deenesta ar Ewangeliuma tizibu bij eepafinees, eefahza skohlu tureht. Ziti darija tāpat; wisur zehlahs skohlas un no tahm skohlahm isgahja gara mohdischana. Wezakee mahzijahs no behrneem, ko dīrdeja sw. tizibu skaitam, un suhds fwehtu kristiht; elka-deewu kalposchamu wisur fahza atstaht, paganu tehwischkus eeradumus atmost; paschi elka-deewu-preesteri, kas tuhloschus lihds schim peewihluschi, kahroja to Kungu peeluhgt un pee wina draudses preefschā tapt. Ihpaschi starp Alfurufchēm zehlahs tahda mohdischana, kahdu reti tik us misiones druwhahm muhsu deenās peedsihwouschi. Tagad skaita Zelebesi jau 81,000 kristitus, kas to apleezina, ka tas Kungs tohs pafaules deewus isdeldejis, ko ikweens fawā weetā to Kungu peeluhds. Starp tahm 5 misiones stazionehm ta leelakā ir Menadu; misionari Niedel, Herrmann un Schwarz tur strahdaja ar leelu fwehtibu. —

Wehl mums japeemin tās masalahs salinas pret deenas-widū no Zelebeses, ko wifas kohpā fawz ar wahrdi Molukas. Winas stahw apalkā Holanteeschu gruhtas waldibas, kas tohs saleneekus ar waru speeda pee kristigas tizibas; zehlahs wifas kristigas draudses, kurahm dauds wairak nebija, kā kristigas draudses wahrdi, bet sirdis wehl turejahs pee elka-deewu kalposchanas. Bet 1818. g. Holantes misiones-beedriba nehma fawā rohkā to gahdachanu par tahm dwehfelehm; wina issfutija misionarus, kas tohs nedsihwus un mirejus apmekleja, wohdinaja, siiprinaja us dīshwu tizibu. Tagad tur rohnahs seedoschās draudses, wišwairak Timorā, Amboinā un Zeramā.

Mohdees, mihiakis lasitajs, pajel fawu galwu un skatees, kahdus darbus tas Kungs ar faveem wahrdeem isdara; suhds, teizi un flawe, un tas Kungs nemitesees, kamehr wifsch buhs isdeldejis wifus pafaules deewus, un ikweens no fawas weetas winu peeluhgs, wifas pafaules falas! —